

ประกาศสภาวิชาชีพบัญชี

ที่ ๙๐/๒๕๕๙

เรื่อง มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๑๐๗ (ปรับปรุง ๒๕๕๙)

เรื่อง การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลสำหรับเครื่องมือทางการเงิน

อาศัยอำนาจตามมาตรา ๗ (๓) และมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่กำหนดให้สภาวิชาชีพบัญชีมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดและปรับปรุงมาตรฐานการบัญชีเพื่อใช้เป็นมาตรฐานในการจัดทำบัญชีตามกฎหมายว่าด้วยการบัญชีและกฎหมายอื่น ทั้งนี้ มาตรฐานการบัญชียังต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี และประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว จึงจะใช้บังคับได้

สภาวิชาชีพบัญชี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี ในการประชุมครั้งที่ ๔๕ (๓/๒๕๕๙) เมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๙ จึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๔๘ เรื่อง การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลสำหรับเครื่องมือทางการเงิน ในลำดับที่ ๒๙ ตามประกาศ ก.บช. ฉบับที่ ๔๒ (พ.ศ. ๒๕๕๓) เรื่อง มาตรฐานการบัญชี

ข้อ ๓ ให้ใช้มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๑๐๗ (ปรับปรุง ๒๕๕๙) เรื่อง การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลสำหรับเครื่องมือทางการเงิน ตามที่กำหนดท้ายประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๙

ประสิทธิ์ เชื้อพานิช

นายกสภาวิชาชีพบัญชี

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 107 (ปรับปรุง 2559)

เรื่อง

การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลสำหรับเครื่องมือทางการเงิน

คำแถลงการณ์

มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นโดยมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ฉบับที่ 32 เรื่อง การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลสำหรับเครื่องมือทางการเงิน ซึ่งเป็นฉบับปรับปรุงของคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศที่สิ้นสุดในวันที่ 31 ธันวาคม 2540 (IAS No.32 (revised 1998), “Financial Instruments: Disclosure and Presentation”) ซึ่งมีการปรับปรุงโดยมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ฉบับที่ 39 เรื่อง การรับรู้และการวัดมูลค่าเครื่องมือทางการเงิน ซึ่งเป็นฉบับปรับปรุงของคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศที่สิ้นสุดในวันที่ 31 ธันวาคม 2540 (Amended by IAS No.39 (revised 1998), “Financial Instruments : Recognition and Measurement”) โดยมีเนื้อหาสาระสำคัญไม่แตกต่างกัน

มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ได้มีการปรับปรุงจากฉบับเดิม โดยปรับปรุงคำนิยามของมูลค่ายุติธรรมให้สอดคล้องกับมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2559) เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม (เมื่อมีการประกาศใช้) และปรับปรุงการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับมูลค่ายุติธรรมให้สอดคล้องกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ ฉบับที่ 7 เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลสำหรับเครื่องมือทางการเงิน (เมื่อมีการประกาศใช้) (IFRS 7, “Financial Instruments: Disclosures”) ซึ่งเป็นฉบับปรับปรุงของคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศที่สิ้นสุดในวันที่ 31 ธันวาคม 2557 (Bound volume 2015 Consolidated without early application) โดยมีเนื้อหาสาระไม่แตกต่างกัน

สารบัญ

จากย่อหน้าที่

วัตถุประสงค์	
ขอบเขต	1-5
คำนิยาม	6-19
การแสดงผลการ	20-43
หนี้สินหรือส่วนของผู้ถือหุ้น	20-24
การจัดประเภทเครื่องมือทางการเงินแบบผสมทางด้านผู้ออก	25-31
ดอกเบี้ย เงินปันผล รายการกำไรและรายการขาดทุน	32-34
การหักกลบสินทรัพย์ทางการเงินกับหนี้สินทางการเงิน	35-43
การเปิดเผยข้อมูล	44-94
การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายการบริหารความเสี่ยง	46-49
เงื่อนไข ข้อตกลงและนโยบายการบัญชี	50-58
ความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ย	59-68
ความเสี่ยงด้านเครดิต	69-79
มูลค่ายุติธรรม	80-84
สินทรัพย์ทางการเงินที่แสดงด้วยจำนวนที่สูงกว่ามูลค่ายุติธรรม	85-87
การป้องกันความเสี่ยงของรายการในอนาคตที่คาดว่าจะเกิด	88-90
เงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุน	91-93
การเปิดเผยข้อมูลอื่น	94-95
การปฏิบัติในช่วงเปลี่ยนแปลง	96
วันถือปฏิบัติ	97
ภาคผนวก	

มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ประกอบด้วยข้อความที่พิมพ์ด้วยตัวอักษรหนา เอน และข้อความที่พิมพ์ด้วยตัวอักษรปกติซึ่งถือเป็นคำอธิบายเพิ่มเติม มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ไม่ถือปฏิบัติกับรายการที่ไม่มีนัยสำคัญ

วัตถุประสงค์

ตลาดการเงินระหว่างประเทศที่พัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทำให้มีการใช้เครื่องมือทางการเงินรูปแบบต่างๆ อย่างแพร่หลาย ตั้งแต่ปฐมพันธุทางการเงิน เช่น หุ้นกู้ ไปจนถึงตราสารอนุพันธ์ เช่น สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะให้ผู้ใช้งบการเงินเข้าใจถึงความสำคัญของเครื่องมือทางการเงินที่มีต่อฐานะการเงิน ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสดของกิจการ ไม่ว่าเครื่องมือทางการเงินนั้นจะเป็นรายการในงบแสดงฐานะการเงินหรือนอกงบแสดงฐานะการเงิน มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ระบุถึงข้อกำหนดเกี่ยวกับการแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงินทั้งที่เป็นรายการในงบแสดงฐานะการเงินและนอกงบแสดงฐานะการเงิน ซึ่งรวมถึงการจัดประเภทเครื่องมือทางการเงินให้เป็นหนี้สินหรือส่วนของผู้ถือหุ้น และการจัดประเภทดอกเบี้ยเงินปันผล รายการกำไรและรายการขาดทุนที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังระบุถึงสถานการณ์ที่ทำให้สินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินสามารถหักกลบกันได้ ในงบแสดงฐานะการเงิน

มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้กำหนดให้กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อจำนวนเงินจังหวะเวลา และความแน่นอนของกระแสเงินสดในอนาคตซึ่งเกิดจากเครื่องมือทางการเงินและนโยบายการบัญชีที่ใช้กับเครื่องมือทางการเงินนั้น และสนับสนุนให้กิจการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ ลักษณะ และขอบเขตของการใช้เครื่องมือทางการเงิน รวมถึงความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องและนโยบายการควบคุมความเสี่ยงของฝ่ายบริหาร

ขอบเขต

- 1 มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ให้ถือปฏิบัติกับการแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลของเครื่องมือทางการเงินทุกประเภท ไม่ว่าจะ เป็นรายการที่รับรู้หรือที่ไม่ได้รับรู้ในงบแสดงฐานะการเงิน ยกเว้นรายการต่อไปนี้
 - 1.1 เงินลงทุนในบริษัทย่อย ตามข้อกำหนดที่ระบุไว้ในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 10 (ปรับปรุง 2559) เรื่อง งบการเงินรวม (เมื่อมีการประกาศใช้) และมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 27 (ปรับปรุง 2559) เรื่อง งบการเงินเฉพาะกิจการ (เมื่อมีการประกาศใช้)
 - 1.2 เงินลงทุนในบริษัทร่วมและการร่วมค้า ตามข้อกำหนดที่ระบุไว้ในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 11 (ปรับปรุง 2559) เรื่อง การร่วมกิจการ (เมื่อมีการประกาศใช้) และมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 28 (ปรับปรุง 2559) เรื่อง เงินลงทุนในบริษัทร่วมและการร่วมค้า (เมื่อมีการประกาศใช้)

- 1.3 สิทธิและภาระผูกพันของนายจ้างซึ่งเกิดจากโครงการผลประโยชน์ของพนักงาน ซึ่งถือปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 19 (ปรับปรุง 2559) เรื่อง ผลประโยชน์ของพนักงาน (เมื่อมีการประกาศใช้)
- 1.4 สัญญาและภาระผูกพันของการจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์ตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 2 (ปรับปรุง 2559) เรื่อง การจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์ (เมื่อมีการประกาศใช้)
- 1.5 สัญญาประกันภัยตามที่กำหนดในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 4 (ปรับปรุง 2559) เรื่อง สัญญาประกันภัย (เมื่อมีการประกาศใช้)
- 2 แม้ว่ามาตรฐานการบัญชีฉบับนี้จะไม่ต้องนำมาปฏิบัติกับเงินลงทุนในบริษัทย่อย แต่ต้องนำมาปฏิบัติกับเครื่องมือทางการเงินทุกประเภทที่รวมอยู่ในงบการเงินรวมของบริษัทใหญ่โดยไม่คำนึงว่าเครื่องมือทางการเงินดังกล่าวจะถือหรือออกโดยบริษัทใหญ่หรือบริษัทย่อย
- 3 สัญญาประกันภัยที่ไม่อยู่ในขอบเขตของมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้คือ สัญญาตามนิยามสัญญาประกันภัยตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 4 (ปรับปรุง 2559) เรื่อง สัญญาประกันภัย (เมื่อมีการประกาศใช้) อย่างไรก็ตาม มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ครอบคลุมถึงเครื่องมือทางการเงินที่อยู่ในรูปของสัญญาค้ำประกันทางการเงิน (ดูย่อหน้าที่ 45) ตัวอย่างเช่น การประกันภัยทางการเงินบางชนิดและสัญญาค้ำประกันการลงทุนที่ออกโดยกิจการประกันภัยหรือกิจการประเภทอื่น กิจการที่มีภาระผูกพันตามสัญญาประกันภัยควรพิจารณาถึงความเหมาะสมในการนำมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้มาปฏิบัติเพื่อแสดงรายการและเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับภาระผูกพันดังกล่าว ทั้งนี้ กิจการอาจเลือกถือปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 4 (ปรับปรุง 2559) เรื่อง สัญญาประกันภัย (เมื่อมีการประกาศใช้) สำหรับรายการที่เกิดจากสัญญาค้ำประกันทางการเงินได้ โดยผู้ออกอาจเลือกปฏิบัติเป็นรายสัญญาได้ แต่เมื่อเลือกวิธีการบัญชีใดสำหรับแต่ละสัญญาแล้ว ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ (ดูมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 4 (ปรับปรุง 2559) เรื่อง สัญญาประกันภัย (เมื่อมีการประกาศใช้))
- 4 กิจการต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีทุกฉบับที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือทางการเงิน นอกเหนือไปจากมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ ตัวอย่างเช่น มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 17 (ปรับปรุง 2559) เรื่อง สัญญาเช่า (เมื่อมีการประกาศใช้) มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 103 เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินของธนาคารและสถาบันการเงินที่คล้ายคลึงกัน และ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 1 (ปรับปรุง 2559) เรื่อง การนำเสนองบการเงิน (เมื่อมีการประกาศใช้) รวมทั้งมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 19 (ปรับปรุง 2559) เรื่อง ผลประโยชน์ของพนักงาน (เมื่อมีการประกาศใช้) (เรื่อง การบัญชีและการรายงานโครงการผลประโยชน์เมื่อออกจากงาน) และมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือทางการเงิน (ดูมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน (เมื่อมีการประกาศใช้))
- 5 มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ครอบคลุมถึงสัญญาที่อิงกับสินค้าซึ่งให้สิทธิแก่คู่สัญญาในการรับหรือจ่ายชำระเป็นเงินสดหรือเครื่องมือทางการเงินอื่น กิจการต้องปฏิบัติตามสัญญาดังกล่าวเช่นเดียวกับที่ปฏิบัติกับเครื่องมือทางการเงินประเภทอื่น เว้นแต่สัญญานั้นจะเป็นไปตามข้อกำหนดทุกข้อต่อไปนี้
 - 5.1 สัญญาทำขึ้นเพื่อการซื้อขายสินค้าหรือเพื่อใช้ประโยชน์จากสินค้า

- 5.2 สัญญาทำขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ตามย่อหน้าที่ 5.1 ณ วันที่ทำสัญญา
- 5.3 สัญญายังคงให้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้
- 5.4 กิจการคาดว่าจะรับหรือจ่ายชำระตามสัญญาด้วยการส่งมอบสินค้า

คำนิยาม

6 คำศัพท์ที่ใช้ในมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้มีความหมายโดยเฉพาะ ดังนี้

เครื่องมือทางการเงิน	หมายถึง	สัญญาใดๆ ที่ทำให้สินทรัพย์ทางการเงินของกิจการหนึ่ง และหนี้สินทางการเงินหรือตราสารทุนของอีกกิจการหนึ่ง เพิ่มขึ้นในเวลาเดียวกัน
สินทรัพย์ทางการเงิน	หมายถึง	สินทรัพย์ดังต่อไปนี้ <ul style="list-style-type: none"> ก) เงินสด ข) สิทธิตามสัญญาที่จะได้รับเงินสดหรือสินทรัพย์ทางการเงินอื่นจากกิจการอื่น ค) สิทธิตามสัญญาที่จะแลกเปลี่ยนเครื่องมือทางการเงินของกิจการกับเครื่องมือทางการเงินของกิจการอื่น ภายใต้เงื่อนไขที่จะเป็นประโยชน์ต่อกิจการ ง) ตราสารทุนของกิจการอื่น
หนี้สินทางการเงิน	หมายถึง	สัญญาที่ทำให้กิจการเกิดภาระผูกพันที่จะต้องปฏิบัติตามข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้ <ul style="list-style-type: none"> ก) ส่งมอบเงินสดหรือสินทรัพย์ทางการเงินอื่นให้แก่กิจการอื่น ข) แลกเปลี่ยนเครื่องมือทางการเงินกับกิจการอื่นภายใต้เงื่อนไขที่อาจทำให้กิจการเสียประโยชน์
ตราสารทุน	หมายถึง	สัญญาที่แสดงว่าผู้ถือตราสารเป็นเจ้าของส่วนได้เสียคงเหลือของกิจการที่ไปลงทุน
ส่วนได้เสียคงเหลือ	หมายถึง	สินทรัพย์ของกิจการที่เหลืออยู่ภายหลังจากที่ได้จ่ายชำระหนี้สินและค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นเมื่อเลิกกิจการ

สินทรัพย์ทางการเงินที่เป็นตัวเงิน	หมายถึง	สินทรัพย์ทางการเงินซึ่งระบุเป็นจำนวนเงินที่แน่นอนหรือเป็นจำนวนเงินที่สามารถทราบได้
หนี้สินทางการเงินที่เป็นตัวเงิน	หมายถึง	หนี้สินทางการเงินซึ่งระบุเป็นจำนวนเงินที่แน่นอนหรือเป็นจำนวนเงินที่สามารถทราบได้
เครื่องมือทางการเงินที่เป็นตัวเงิน	หมายถึง	สินทรัพย์ทางการเงินที่เป็นตัวเงินและหนี้สินทางการเงินที่เป็นตัวเงิน
ตราสารอนุพันธ์	หมายถึง	<p>เครื่องมือทางการเงิน หรือสัญญาอื่นภายใต้ขอบเขตของแนวปฏิบัติทางการบัญชีฉบับนี้ โดยมีลักษณะทุกข้อดังต่อไปนี้</p> <p>ก) การเปลี่ยนแปลงในมูลค่าจะเป็นไปตามการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรที่ระบุไว้ในสัญญา เช่น อัตราดอกเบี้ย ราคาของเครื่องมือทางการเงิน ราคาสินค้าโภคภัณฑ์ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ดัชนีราคาหรือดัชนีอัตราอันดับความน่าเชื่อถือหรือดัชนีความน่าเชื่อถือ หรือตัวแปรอื่น ในกรณีที่ตัวแปรไม่เป็นตัวเงิน ตัวแปรนั้นจะไม่เฉพาะเจาะจงกับคู่สัญญาเท่านั้น (บางครั้งเรียกว่ารายการอ้างอิง)</p> <p>ข) ไม่มีการจ่ายเงินลงทุนสุทธิเมื่อเริ่มแรก หรือจ่ายด้วยจำนวนเพียงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับสัญญาประเภทอื่น ซึ่งมีการตอบสนองในลักษณะเดียวกันต่อการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยตลาด และ</p> <p>ค) การรับหรือจ่ายชำระจะกระทำในอนาคต</p>
เครื่องมือป้องกันความเสี่ยง	หมายถึง	<p>ตราสารอนุพันธ์ที่ถูกกำหนดขึ้น หรือสินทรัพย์ทางการเงินหรือหนี้สินทางการเงินที่ไม่ใช้ตราสารอนุพันธ์ที่ถูกกำหนดขึ้นสำหรับการป้องกันความเสี่ยงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ซึ่งคาดว่ามูลค่ายุติธรรมหรือกระแสเงินสดที่เปลี่ยนแปลงไปของตราสารอนุพันธ์ หรือสินทรัพย์ทางการเงินหรือหนี้สินทางการเงินดังกล่าวจะสามารถหักกลบกับมูลค่ายุติธรรมหรือกระแสเงินสดที่เปลี่ยนแปลงไปของรายการที่กำหนดให้เป็นรายการที่มีการป้องกันความเสี่ยง</p>

มูลค่ายุติธรรม หมายถึง ราคาที่จะได้รับการขายสินทรัพย์ หรือจะจ่ายเพื่อโอนหนี้สินในรายการที่เกิดขึ้นในสภาพปกติระหว่างผู้ร่วมตลาด ณ วันที่วัดมูลค่า (ดูมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2559) เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม (เมื่อมีการประกาศใช้))

อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง หมายถึง อัตราคิดลดที่ทำให้มูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่จะได้รับในอนาคตเท่ากับราคาตามบัญชีของตราสารหนี้

- 7 สัญญาบางชนิดอาจมีเงื่อนไขให้กิจการต้องจ่ายชำระภาระผูกพันเป็นสินทรัพย์ทางการเงินหรือเป็นตราสารทุนของกิจการเอง หากจำนวนตราสารทุนที่กิจการต้องส่งมอบเปลี่ยนแปลงไปตามการเปลี่ยนแปลงของมูลค่ายุติธรรมของตราสารทุนทำให้อัตรารวมของมูลค่ายุติธรรมของตราสารทุนทั้งสิ้นต้องส่งมอบเท่ากับจำนวนภาระผูกพันที่ระบุไว้ในสัญญา และทำให้คู่สัญญาไม่ต้องประสบกับความเสียหายจากการสูญเสียหรือได้รับประโยชน์จากราคาของตราสารทุนที่เปลี่ยนแปลงไป ภาระผูกพันดังกล่าวถือเป็นหนี้สินทางการเงินซึ่งต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้และฉบับอื่นที่เกี่ยวข้อง
- 8 ในมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้คำว่า “สัญญา” หรือ “ตามสัญญา” หมายถึง ข้อตกลงที่มีผลกระทบเชิงเศรษฐกิจต่อบุคคลตั้งแต่สองฝ่ายขึ้นไปซึ่งเป็นข้อตกลงที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้เนื่องจากมีผลบังคับตามกฎหมาย เครื่องมือทางการเงินถือเป็นสัญญาอย่างหนึ่งซึ่งมีหลายรูปแบบและไม่จำเป็นต้องเป็นลายลักษณ์อักษร
- 9 ในมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้คำว่า “กิจการ” หมายรวมถึงบุคคล ห้างหุ้นส่วน บริษัท และหน่วยงานของรัฐ
- 10 การที่คำนิยามระบุว่าสินทรัพย์ทางการเงินเป็นสิทธิตามสัญญาที่จะทำให้กิจการได้รับสินทรัพย์ทางการเงินมิใช่เป็นการให้คำจำกัดความที่ซ้ำไปซ้ำมา แต่สินทรัพย์ทางการเงินเป็นสิทธิตามสัญญาที่ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเครื่องมือทางการเงินซึ่งจะทำให้สินทรัพย์ทางการเงิน หรือตราสารทุนของกิจการเพิ่มขึ้นไม่ว่าสิทธิตามสัญญาจะเกี่ยวโยงกันเป็นลูกโซ่อย่างไร ในที่สุดการปฏิบัติตามสัญญาก็จะทำให้กิจการได้รับเงินสดหรือตราสารทุนซึ่งเป็นสินทรัพย์ทางการเงินตามที่สัญญาระบุไว้
- 11 เครื่องมือทางการเงินหมายรวมถึง ปฐมพันธ์ทางการเงินซึ่งได้แก่ ลูกหนี้ เจ้าหนี้ หุ้นทุน และตราสารอนุพันธ์ซึ่งได้แก่ สิทธิเลือกทางการเงิน สัญญาอนาคต สัญญาล่วงหน้า สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย และสัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงิน อนุพันธ์ทางการเงินทุกชนิดไม่ว่าจะรับรู้หรือไม่รับรู้ในงบแสดงฐานะการเงินถือเป็นเครื่องมือทางการเงินตามคำนิยาม และอยู่ภายใต้ข้อกำหนดในมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้
- 12 ตราสารอนุพันธ์ก่อให้เกิดสิทธิกับคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งและภาระผูกพันกับคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งในการโอนความเสี่ยงทางการเงินที่มีอยู่ในปฐมพันธ์ทางการเงินที่ระบุไว้ ตราสารอนุพันธ์ไม่ทำให้เกิดการโอนปฐมพันธ์ทางการเงินที่เป็นที่มาของตราสารอนุพันธ์ไม่ว่าจะเป็นวันที่เริ่มสัญญา หรือวันที่ครบกำหนดสัญญาของตราสารอนุพันธ์นั้น

- 13 สินทรัพย์ที่มีตัวตน เช่น ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ สินค้าคงเหลือ อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน และสินทรัพย์ตามสัญญาเข้าร่วมทั้งสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตน เช่น สิทธิบัตรและเครื่องหมายการค้าไม่ใช่สินทรัพย์ทางการเงินเนื่องจากสินทรัพย์ที่มีตัวตนและไม่มีตัวตนดังกล่าวแม้จะก่อให้เกิดกระแสเงินสดหรือสินทรัพย์ประเภทอื่นแก่กิจการในอนาคต แต่ไม่ทำให้กิจการมีสิทธิที่จะได้รับเงินสดหรือสินทรัพย์ทางการเงินอื่นในปัจจุบัน
- 14 สินทรัพย์ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตแก่กิจการในรูปของสินค้าหรือบริการแทนที่จะก่อให้เกิดสิทธิในการได้รับเงินสดหรือสินทรัพย์ทางการเงินอื่นไม่ถือเป็นสินทรัพย์ทางการเงิน เช่น ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า ในทำนองเดียวกัน รายการบางรายการไม่ถือเป็นหนี้สินทางการเงินเนื่องจากประโยชน์เชิงเศรษฐกิจของทรัพยากรที่กิจการจะสูญเสียอยู่ในรูปของการส่งมอบสินค้าหรือการให้บริการซึ่งไม่ใช่เงินสดหรือสินทรัพย์ทางการเงินอื่น เช่น รายได้รอการตัดบัญชีและภาระผูกพันจากการรับประกัน
- 15 หนี้สินหรือสินทรัพย์ซึ่งโดยลักษณะแล้วไม่ได้เกิดจากข้อผูกพันตามสัญญา เช่น ภาษีเงินได้ที่กิจการต้องจ่ายตามข้อกำหนดทางกฎหมาย ไม่ถือเป็นหนี้สินทางการเงินหรือสินทรัพย์ทางการเงิน
- 16 สิทธิและภาระผูกพันตามสัญญาซึ่งไม่ทำให้เกิดการโอนสินทรัพย์ทางการเงินไม่ถือเป็นเครื่องมือทางการเงินตามคำนิยาม ตัวอย่างเช่น สิทธิและภาระผูกพันตามสัญญาที่เกิดจากสัญญาซื้อขายสินค้าล่วงหน้าซึ่งสามารถชำระด้วยการรับมอบหรือส่งมอบเป็นสินทรัพย์ที่ไม่ใช่สินทรัพย์ทางการเงิน สิทธิและภาระผูกพันตามสัญญาที่เกิดจากสัญญาเช่าดำเนินงานซึ่งจ่ายชำระโดยการอนุญาตให้คู่สัญญาใช้ประโยชน์ในสินทรัพย์ที่มีตัวตนก็ไม่ถือเป็นสินทรัพย์ทางการเงิน สิทธิและภาระผูกพันทั้งสองไม่ทำให้คู่สัญญาฝ่ายหนึ่งมีสิทธิตามสัญญาที่จะได้รับสินทรัพย์ทางการเงิน นั่นคือ คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายไม่มีสิทธิหรือภาระผูกพันในปัจจุบันที่จะได้รับ ส่งมอบหรือแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ทางการเงินระหว่างกัน
- 17 การใช้สิทธิตามสัญญาหรือการเรียกร้องให้ปฏิบัติตามภาระผูกพันตามสัญญาอาจเกิดขึ้นหรือไม่เกิดขึ้นขึ้นอยู่กับเหตุการณ์ในอนาคต ตัวอย่างเช่น การค้าประกันทางการเงินเป็นสิทธิตามสัญญาที่ผู้ให้กู้จะได้รับเงินชดเชยจากผู้ค้าประกัน ในขณะที่เดียวกันก็เป็นภาระผูกพันตามสัญญาที่ผู้ค้าประกันจะต้องชำระเงินให้แก่ผู้ให้กู้หากผู้กู้ผิดนัดชำระหนี้ สิทธิและภาระผูกพันดังกล่าวเกิดขึ้นเนื่องจากเหตุการณ์ในอดีต (การเข้าค้าประกัน) แม้ว่าการใช้สิทธิของผู้ให้กู้เพื่อเรียกร้องให้ผู้ค้าประกันปฏิบัติตามภาระผูกพันจะขึ้นอยู่กับการณ์ที่ผู้กู้จะผิดนัดชำระหนี้หรือไม่ในอนาคต สิทธิและภาระผูกพันตามตัวอย่างถือเป็นสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินตามคำนิยาม แม้ว่าจะไม่เข้าเงื่อนไขการรับรู้รายการในงบแสดงฐานะการเงิน
- 18 ภาระผูกพันของกิจการในการส่งมอบหรือออกตราสารทุนของกิจการเอง เช่น สิทธิเลือกซื้อหรือขายหุ้นหรือใบสำคัญแสดงสิทธิซื้อหุ้น ถือเป็นตราสารทุนแต่ไม่ถือเป็นหนี้สินทางการเงินทั้งนี้เพราะกิจการไม่มีภาระผูกพันที่จะส่งมอบเงินสดหรือสินทรัพย์ทางการเงินอื่น นอกจากนี้ต้นทุนที่เกิดจากการซื้อสิทธิเพื่อให้กิจการสามารถซื้อคืนตราสารทุนของตนจากบุคคลอื่นต้องนำไปหักจากส่วนของเจ้าของเนื่องจากต้นทุนดังกล่าวไม่ถือเป็นสินทรัพย์ทางการเงิน

- 19 ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมที่แสดงอยู่ในงบแสดงฐานะการเงินรวมของกิจการไม่ใช่หนี้สินทางการเงินหรือตราสารทุนของกิจการ กิจการเพียงแต่แสดงส่วนได้เสียของบุคคลอื่นซึ่งมีอยู่ในส่วนของเจ้าของและในรายได้ของบริษัทย่อยตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 10 (ปรับปรุง 2559) เรื่อง งบการเงินรวม (เมื่อมีการประกาศใช้) ดังนั้นในการจัดทำงบการเงินรวม บริษัทใหญ่จะตัดบัญชีเครื่องมือทางการเงินที่เป็นตราสารทุนของบริษัทย่อยกับส่วนที่เป็นเงินลงทุนของบริษัทใหญ่และแสดงตราสารทุนส่วนที่เหลือเป็นส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมภายใต้ส่วนของเจ้าของในงบการเงินรวม เครื่องมือทางการเงินที่เป็นหนี้สินทางการเงินของบริษัทย่อยยังคงแสดงเป็นหนี้สินในงบแสดงฐานะการเงินรวมของบริษัทใหญ่ เว้นแต่จะเป็นรายการระหว่างกลุ่มกิจการเดียวกันซึ่งต้องตัดออกไปในการจัดทำงบการเงินรวม ทั้งนี้วิธีปฏิบัติในการจัดทำงบการเงินรวมจะไม่มีผลกระทบต่อการแสดงรายการในงบการเงินของบริษัทย่อย

การแสดงรายการ

หนี้สินหรือส่วนของเจ้าของ

- 20 ณ วันที่รับรู้เมื่อเริ่มแรก กิจการที่ออกเครื่องมือทางการเงินต้องแยกประเภทเครื่องมือทางการเงินหรือองค์ประกอบของเครื่องมือทางการเงินเป็นหนี้สินหรือส่วนของเจ้าของโดยพิจารณาตามเนื้อหาเชิงเศรษฐกิจและค่านิยมหนี้สินทางการเงินและตราสารทุน
- 21 กิจการที่ออกเครื่องมือทางการเงินต้องจัดประเภทของเครื่องมือทางการเงินนั้นในงบแสดงฐานะการเงินโดยคำนึงถึงเนื้อหาเชิงเศรษฐกิจมากกว่ารูปแบบทางกฎหมาย แม้ว่าตามปกติเนื้อหาตามสัญญาเกี่ยวกับรูปแบบทางกฎหมายจะสอดคล้องกันแต่ก็มีบางกรณีที่ไม่เป็นเช่นนั้น ตัวอย่างเช่น เครื่องมือทางการเงินบางชนิด มีรูปแบบทางกฎหมายเป็นส่วนหนึ่งของเจ้าของแต่โดยเนื้อหาเชิงเศรษฐกิจคือหนี้สิน และเครื่องมือทางการเงินบางชนิดมีลักษณะผสมระหว่างตราสารทุนและหนี้สินทางการเงิน กิจการต้องประเมินเนื้อหาเชิงเศรษฐกิจเพื่อจัดประเภทเครื่องมือทางการเงิน ณ วันที่รับรู้เมื่อเริ่มแรก และต้องคงการจัดประเภทเดิมไว้จนกว่าจะมีเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงที่ทำให้ไม่ต้องนำเครื่องมือทางการเงินนั้นมาแสดงในงบแสดงฐานะการเงินของกิจการอีกต่อไป
- 22 ลักษณะสำคัญที่ใช้ในการจำแนกหนี้สินทางการเงินออกจากตราสารทุน คือ ภาระผูกพันตามสัญญา ซึ่งกิจการที่ออกเครื่องมือทางการเงินต้องส่งมอบเงินสดหรือสินทรัพย์ทางการเงินอื่นให้แก่ผู้ถือเครื่องมือทางการเงิน หรือต้องนำเครื่องมือทางการเงินอื่นไปแลกเปลี่ยนกับเครื่องมือทางการเงินที่ผู้ถือมีอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่อาจทำให้กิจการเสียประโยชน์ เครื่องมือทางการเงินซึ่งก่อให้เกิดภาระผูกพันตามสัญญาจะถือเป็นหนี้สินทางการเงินตามค่านิยมไม่ว่าภาระผูกพันนั้นจะจ่ายชำระในลักษณะใด การที่กิจการไม่สามารถปฏิบัติตามภาระผูกพันในสัญญาเนื่องจากข้อจำกัดบางประการไม่ทำให้ภาระผูกพันของกิจการหรือสิทธิของผู้ถือหมดไป ตัวอย่างของข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นได้แก่ กิจการไม่สามารถหาเงินตราต่างประเทศมาชำระหนี้สินได้ หรือกิจการต้องได้รับอนุมัติการจ่ายเงินจากหน่วยงานกำกับดูแลก่อนที่จะจ่ายชำระหนี้สินใดๆ

- 23 เมื่อเครื่องมือทางการเงินไม่ก่อให้เกิดภาระผูกพันตามสัญญาที่ทำให้กิจการต้องส่งมอบเงินสดหรือสินทรัพย์ทางการเงินอื่น หรือต้องนำเครื่องมือทางการเงินอื่นไปแลกเปลี่ยนภายใต้เงื่อนไขที่อาจทำให้กิจการเสียประโยชน์ เครื่องมือทางการเงินนั้นถือเป็นตราสารทุน แม้ว่าผู้ถือตราสารทุนอาจมีสิทธิได้รับเงินปันผลหรือส่วนแบ่งอื่นตามสัดส่วนของส่วนของผู้ถือหุ้นแต่กิจการไม่มีภาระผูกพันตามสัญญาที่จะต้องจ่ายส่วนแบ่งดังกล่าว
- 24 หุ้นบุริมสิทธิซึ่งให้สิทธิกิจการที่ออกหุ้นในการบังคับไถ่ถอนด้วยจำนวนเงินที่แน่นอนหรือที่สามารถทราบได้ ณ วันที่กำหนดไว้หรือวันที่ที่ทราบได้ หรือหุ้นบุริมสิทธิซึ่งให้สิทธิแก่ผู้ถือในการเรียกร้องให้กิจการ ไถ่ถอนหุ้นในหรือหลังวันที่ที่กำหนดไว้ด้วยจำนวนเงินที่แน่นอนหรือที่สามารถทราบได้ หุ้นบุริมสิทธินั้นถือเป็นหนี้สินทางการเงินตามคำนิยามโดยต้องจัดประเภทเป็นหนี้สินและแสดงรายการไว้ในงบแสดงฐานะการเงิน อย่างไรก็ตาม หุ้นบุริมสิทธิอาจไม่ระบุภาระผูกพันข้างต้นไว้อย่างชัดเจน แต่ภาระผูกพันดังกล่าวอาจเกิดขึ้นทางอ้อมโดยอาศัยเงื่อนไขหรือสภาพการณ์บางประการ ตัวอย่างเช่น หุ้นบุริมสิทธิซึ่งไม่ระบุให้มีการบังคับไถ่ถอนหรือไม่ระบุให้ผู้ถือมีสิทธิเลือกที่จะไถ่ถอน อาจกำหนดให้มีการจ่ายเงินปันผลในอัตราเร่งหรือสูงจนทำให้อัตราผลตอบแทนจากเงินปันผลที่จะต้องจ่ายในอนาคตอันใกล้สูงจนกระทั่งกิจการที่ออกหุ้นบุริมสิทธิจำต้องไถ่ถอนหุ้นนั้นด้วยเหตุผลทางเศรษฐกิจ
- ในกรณีนี้กิจการต้องจัดประเภทหุ้นบุริมสิทธิดังกล่าวเป็นหนี้สินทางการเงิน เนื่องจากกิจการแทบไม่มีทางเลือกอื่นนอกจากจะต้องไถ่ถอนหุ้นบุริมสิทธินั้น ในทำนองเดียวกันหากเครื่องมือทางการเงินที่เรียกว่าเป็นหุ้นให้สิทธิเลือกที่จะไถ่ถอนแก่ผู้ถือเมื่อเหตุการณ์บางอย่างเกิดขึ้นโดยเหตุการณ์นั้นมีโอกาสเกิดขึ้นค่อนข้างแน่นอน เครื่องมือทางการเงินดังกล่าวต้องจัดประเภทเป็นหนี้สินทางการเงิน ณ วันที่รับรู้เมื่อเริ่มแรก ตามเนื้อหาเชิงเศรษฐกิจของเครื่องมือทางการเงินนั้น

การจัดประเภทเครื่องมือทางการเงินแบบผสมทางด้านผู้ออก

- 25 กิจการที่ออกเครื่องมือทางการเงินซึ่งมีองค์ประกอบที่มีลักษณะเป็นทั้งหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น ต้องจัดประเภทขององค์ประกอบดังกล่าวแยกจากกันในงบแสดงฐานะการเงินตามข้อกำหนดที่ระบุไว้ในย่อหน้าที่ 20
- 26 มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้กำหนดให้กิจการที่ออกเครื่องมือทางการเงินต้องแสดงองค์ประกอบของเครื่องมือทางการเงินที่เป็นหนี้สินแยกจากส่วนที่เป็นส่วนของผู้ถือหุ้นเพื่อแสดงรายการในงบแสดงฐานะการเงิน การกำหนดให้เครื่องมือทางการเงินมีลักษณะเป็นทั้งหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้นอยู่ในรายการเดียวเป็นการกำหนดขึ้นตามรูปแบบทางกฎหมายมากกว่าที่จะคำนึงถึงเนื้อหาเชิงเศรษฐกิจ ดังนั้น ฐานะการเงินของกิจการจะแสดงอย่างเที่ยงธรรมยิ่งขึ้นหากเครื่องมือทางการเงินส่วนที่เป็นหนี้สินจะแสดงในงบแสดงฐานะการเงินแยกจากส่วนที่เป็นส่วนของผู้ถือหุ้น
- 27 ในการแสดงรายการในงบแสดงฐานะการเงิน กิจการต้องรับรู้องค์ประกอบต่างๆ ของเครื่องมือทางการเงินแยกจากกัน โดยเฉพาะเมื่อเครื่องมือทางการเงินก่อให้เกิดหนี้สินทางการเงินแก่ผู้ออก ในขณะที่เดียวกับที่ให้สิทธิแก่ผู้ถือในการแปลงเครื่องมือทางการเงินนั้นเป็นตราสารทุนของผู้ออก

ตัวอย่างเช่น เครื่องมือทางการเงินที่เป็นหุ้นกู้แปลงสภาพ ทางด้านผู้ออกแล้วเครื่องมือทางการเงินดังกล่าวประกอบด้วยองค์ประกอบสองส่วน คือ หนี้สินทางการเงิน (สัญญาที่จะส่งมอบเงินสดหรือสินทรัพย์ทางการเงินอื่น) และตราสารทุน (การให้สิทธิแก่ผู้ถือในการแปลงสภาพหุ้นกู้เป็นหุ้นสามัญของผู้ออกภายในระยะเวลาที่กำหนด) การออกเครื่องมือทางการเงินดังกล่าวจะมีผลกระทบเชิงเศรษฐกิจเช่นเดียวกับการออกตราสารหนี้ที่มีเงื่อนไขการไถ่ถอนก่อนกำหนดพร้อมใบสำคัญแสดงสิทธิซื้อหุ้นสามัญ หรือการออกตราสารหนี้พร้อมใบสำคัญแสดงสิทธิซื้อหุ้นสามัญ ดังนั้น ไม่ว่ากรณีใดๆ ผู้ออกเครื่องมือทางการเงินต้องแสดงองค์ประกอบที่เป็นหนี้สินแยกจากองค์ประกอบที่เป็นส่วนของเจ้าของในงบแสดงฐานะการเงิน

- 28 เครื่องมือทางการเงินแปลงสภาพซึ่งจัดประเภทโดยการแยกหนี้สินออกจากส่วนของเจ้าของต้องคงการจัดประเภทเดิมไว้ ผู้ออกต้องไม่เปลี่ยนแปลงการจัดประเภทด้วยเหตุผลที่ว่ามีความเป็นไปได้มากขึ้นที่ผู้ถือจะใช้สิทธิแปลงสภาพ เนื่องจากผู้ถืออาจไม่ใช้สิทธิแปลงสภาพตามที่คาดไว้ทั้งที่ดูเหมือนว่าผู้ถือจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นหากเลือกที่จะใช้สิทธินั้นเพราะผู้ถืออาจมีเหตุผลบางประการ เช่น ผลกระทบทางภาษีที่แตกต่างจากผู้ถือรายอื่น นอกจากนี้ความเป็นไปได้ที่ผู้ถือจะเลือกใช้สิทธิดังกล่าวสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ดังนั้นภาระผูกพันที่กิจการต้องจ่ายชำระเงินในอนาคตยังคงมีอยู่จนกระทั่งเครื่องมือทางการเงินนั้นหมดสภาพโดยการครบกำหนดอายุการแปลงสภาพหรือโดยวิธีการอื่น
- 29 เครื่องมือทางการเงินแบบผสมอาจประกอบด้วยหนี้สินที่ไม่ใช่หนี้สินทางการเงิน ตัวอย่างเช่น เครื่องมือทางการเงินอาจให้สิทธิแก่ผู้ถือที่จะได้รับชำระเป็นสินทรัพย์ที่ไม่ใช่สินทรัพย์ทางการเงิน เช่น สินค้า พร้อมกับให้สิทธิผู้ถือที่จะเลือกรับชำระเป็นหุ้นของกิจการแทนการรับชำระเป็นสินค้า ในกรณีนี้ กิจการต้องแยกเครื่องมือทางการเงินออกเป็นองค์ประกอบและต้องรับรู้องค์ประกอบที่เป็นตราสารทุน (สิทธิเลือกที่จะรับชำระเป็นหุ้น) แยกจากองค์ประกอบที่เป็นหนี้สิน ไม่ว่าหนี้สินดังกล่าวจะเป็นหนี้สินทางการเงินหรือไม่
- 30 มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ไม่ครอบคลุมถึงการวัดมูลค่าสินทรัพย์ทางการเงิน หนี้สินทางการเงินและตราสารทุน ดังนั้น จึงไม่ได้อธิบายถึงวิธีการกำหนดราคาตามบัญชีให้กับองค์ประกอบที่เป็นหนี้สินและที่เป็นส่วนของเจ้าของในเครื่องมือทางการเงินเดียวกัน อย่างไรก็ตาม วิธีการที่อาจนำมาใช้ในการวัดมูลค่ามีดังต่อไปนี้
 - 30.1 วัดมูลค่ายุติธรรม (ดูมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2559) เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม (เมื่อมีการประกาศใช้)) ขององค์ประกอบที่สามารถวัดมูลค่าได้ง่ายที่สุดก่อน แล้วจึงนำไปหักจากมูลค่าทั้งสิ้นของเครื่องมือทางการเงินเพื่อให้ได้มูลค่าขององค์ประกอบที่วัดมูลค่าได้ยากกว่า ซึ่งตามปกติองค์ประกอบที่วัดมูลค่าได้ง่ายที่สุดคือตราสารทุน
 - 30.2 วัดมูลค่าขององค์ประกอบส่วนที่เป็นหนี้สินแยกจากส่วนที่เป็นส่วนของเจ้าของตามสัดส่วนของมูลค่ายุติธรรมขององค์ประกอบทั้งสอง โดยมูลค่าที่กำหนดขึ้นขององค์ประกอบทั้งสองรวมกันต้องเท่ากับมูลค่าทั้งสิ้นของเครื่องมือทางการเงิน

จำนวนรวมของราคาตามบัญชีที่กำหนดให้กับองค์ประกอบที่เป็นหนี้สินและที่เป็นส่วนของเจ้าของ ณ วันที่รับรู้เมื่อเริ่มแรกต้องเท่ากับราคาตามบัญชีของเครื่องมือทางการเงินนั้นเสมอ กิจกรรมต้องไม่บันทึกรายการกำไรหรือรายการขาดทุนจากการรับรู้หรือแยกแยะองค์ประกอบของเครื่องมือทางการเงิน

- 31 สำหรับวิธีการวัดมูลค่าในย่อหน้าที่ 30.1 ชั้นแรกกิจการที่ออกหุ้นกู้แปลงสภาพต้องกำหนดราคาตามบัญชีของหนี้สินทางการเงิน โดยอาจคำนวณจากกระแสเงินสดของเงินต้นและดอกเบี้ยที่ต้องจ่ายในอนาคตคิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยในตลาดที่เป็นอยู่ขณะนั้นของหนี้สินทางการเงินที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันซึ่งไม่มีองค์ประกอบส่วนของเจ้าของรวมอยู่ ขึ้นต่อไปกิจการต้องกำหนดราคาตามบัญชีของตราสารทุนซึ่งในที่นี้คือสิทธิเลือกแปลงสภาพหุ้นกู้ให้เป็นหุ้นสามัญ โดยหักราคาตามบัญชีของหนี้สินทางการเงินจากมูลค่าทั้งสิ้นของเครื่องมือทางการเงินนั้น สำหรับวิธีการวัดมูลค่าในย่อหน้าที่ 30.2 กิจการต้องวัดมูลค่ายุติธรรมของหุ้นกู้โดยพิจารณาตามข้อกำหนดของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2559) เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม (เมื่อมีการประกาศใช้) ตัวอย่างเช่น กิจการอาจกำหนดจากมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดในอนาคตและมูลค่ายุติธรรมของสิทธิเลือกแปลงสภาพ โดยอ้างอิงกับมูลค่ายุติธรรมของสิทธิเลือกแปลงสภาพซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกันหรือโดยการใช้แบบจำลองการวัดมูลค่าสิทธิเลือก สัดส่วนของมูลค่ายุติธรรมที่กำหนดให้กับองค์ประกอบทั้งสองต้องนำมาใช้ในการปันส่วนเครื่องมือทางการเงินเพื่อทำให้ผลรวมของราคาตามบัญชีที่กำหนดให้กับองค์ประกอบแต่ละส่วนมีจำนวนเท่ากับสิ่งตอบแทนที่ได้รับจากการออกหุ้นกู้แปลงสภาพ

ดอกเบี้ย เงินปันผล รายการกำไรและรายการขาดทุน

- 32 **ดอกเบี้ย เงินปันผล รายการกำไรและรายการขาดทุนที่เกิดจากเครื่องมือทางการเงินหรือองค์ประกอบของเครื่องมือทางการเงินที่จัดประเภทเป็นหนี้สินทางการเงินต้องแสดงเป็นรายได้หรือค่าใช้จ่ายในกำไรหรือขาดทุน ผลตอบแทนที่จ่ายให้แก่ผู้ถือเครื่องมือทางการเงินที่จัดประเภทเป็นตราสารทุนถือเป็นการแบ่งปันส่วนทุนซึ่งต้องนำไปหักจากส่วนของเจ้าของโดยตรง**
- 33 การจัดประเภทเครื่องมือทางการเงินในงบแสดงฐานะการเงินเป็นเครื่องกำหนดว่า ดอกเบี้ย เงินปันผล รายการกำไรและรายการขาดทุนที่เกิดจากเครื่องมือทางการเงินจะถือเป็นรายได้หรือค่าใช้จ่ายและต้องแสดงในกำไรหรือขาดทุนหรือไม่ เช่น เงินปันผลจ่ายของหุ้นที่จัดประเภทเป็นหนี้สินต้องถือเป็นค่าใช้จ่ายและแสดงในกำไรหรือขาดทุนเช่นเดียวกับดอกเบี้ยจ่ายของหุ้นกู้ ในทำนองเดียวกัน รายการกำไรและรายการขาดทุนที่เกิดจากการไถ่ถอนหรือการกู้ใหม่เพื่อชำระคืนหนี้เก่าของเครื่องมือทางการเงินที่จัดประเภทเป็นหนี้สินต้องแสดงเป็นรายได้หรือค่าใช้จ่ายในกำไรหรือขาดทุน ส่วนรายการกำไรหรือรายการขาดทุนที่เกิดจากการไถ่ถอนหรือการกู้ใหม่เพื่อชำระคืนหนี้เก่าของเครื่องมือทางการเงินที่จัดประเภทเป็นส่วนหนึ่งของเจ้าของต้องแสดงเป็นรายการเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้เจ้าของ

- 34 เงินปันผลที่ถือเป็นค่าใช้จ่ายอาจแสดงในกำไรหรือขาดทุนรวมกับดอกเบี้ยจ่ายของหนี้สินอื่นหรือแสดงเป็นรายการแยกต่างหาก กิจกรรมต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับดอกเบี้ยและเงินปันผลตามข้อกำหนดที่ระบุไว้ในมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 1 (ปรับปรุง 2559) เรื่อง การนำเสนองบการเงิน (เมื่อมีการประกาศใช้) และ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 103 เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินของธนาคารและสถาบันการเงินที่คล้ายคลึงกัน ในบางสถานการณ์การแยกแสดงดอกเบี้ยจ่ายและเงินปันผลในกำไรหรือขาดทุนอาจให้ข้อมูลที่ดียิ่งขึ้น หากดอกเบี้ยจ่ายและเงินปันผลนั้นแตกต่างกันอย่างเป็นสาระสำคัญในด้านต่าง ๆ เช่น การคำนวณภาษีเงินได้ นอกจากนี้ กิจกรรมต้องเปิดเผยจำนวนผลกระทบทางภาษีเงินได้ตามข้อกำหนดที่ระบุในมาตรฐานการบัญชีของไทยเกี่ยวกับเรื่อง ภาษีเงินได้ (ดูมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 12 (ปรับปรุง 2559) เรื่อง ภาษีเงินได้ (เมื่อมีการประกาศใช้))

การหักกลบสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงิน

- 35 **กิจกรรมจะนำสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินนำมาหักกลบกันและแสดงจำนวนสุทธิในงบแสดงฐานะการเงินได้ก็ต่อเมื่อเป็นไปตามเงื่อนไขทุกข้อต่อไปนี้**
- 35.1 **กิจกรรมมีสิทธิตามกฎหมายในการนำจำนวนที่รับรู้ไว้ในงบแสดงฐานะการเงินมาหักกลบลบหนี้กัน**
- 35.2 **กิจกรรมตั้งใจที่จะรับหรือจ่ายชำระจำนวนที่รับรู้ไว้ในงบแสดงฐานะการเงินด้วยยอดสุทธิหรือตั้งใจที่จะรับประโยชน์จากสินทรัพย์ในเวลาเดียวกับที่จ่ายชำระหนี้สิน**
- 36 มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้กำหนดให้กิจกรรมแสดงสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินด้วยจำนวนสุทธิเมื่อจำนวนสุทธินั้นสะท้อนให้เห็นถึงประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตของเครื่องมือทางการเงินที่กิจกรรมจะได้รับหรือต้องจ่ายชำระตั้งแต่สองอย่างขึ้นไป เฉพาะกรณีที่กิจกรรมมีสิทธิและตั้งใจที่จะรับหรือจ่ายชำระเครื่องมือทางการเงินเหล่านั้นด้วยจำนวนสุทธิก็ให้ถือว่ากิจกรรมมีสินทรัพย์ทางการเงินหรือหนี้สินทางการเงินเพียงอย่างเดียว มิฉะนั้นกิจกรรมต้องแยกแสดงสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินตามลักษณะของเครื่องมือทางการเงินเพื่อแสดงให้เห็นว่าเครื่องมือทางการเงินนั้นเป็นทั้งทรัพย์สินและภาระผูกพันของกิจการ
- 37 การหักกลบและแสดงสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินที่รับรู้ไว้ในงบแสดงฐานะการเงินเป็นจำนวนสุทธิต่างจากการตัดบัญชีสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงิน เนื่องจากการหักกลบไม่ทำให้กิจกรรมต้องรับรู้รายการกำไรหรือขาดทุน แต่การตัดบัญชีเครื่องมือทางการเงินจะทำให้กิจกรรมต้องล้างบัญชีเครื่องมือทางการเงินที่เคยบันทึกไว้ออกจากงบแสดงฐานะการเงินและอาจทำให้กิจกรรมต้องรับรู้รายการกำไรหรือรายการขาดทุน
- 38 สิทธิตามกฎหมายในการหักกลบหนี้คือ สิทธิตามกฎหมายของลูกหนี้ที่จะจ่ายชำระหรือหักหนี้ทั้งหมดหรือบางส่วนโดยการหักกลบหนี้ซึ่งเจ้าหนี้และลูกหนี้อยู่ระหว่างกันไม่ว่าสิทธิในการหักกลบหนี้ นั้นจะระบุไว้ในสัญญาหรือไม่ ในบางกรณี ลูกหนี้อาจมีสิทธิตามกฎหมายที่จะนำลูกหนี้บุคคลที่สามมาหักกลบหนี้กับเจ้าหนี้ หากทั้งสามฝ่ายตกลงร่วมกันที่จะให้สิทธิลูกหนี้ในการหักกลบหนี้ดังกล่าว

- 39 สิทธิตามกฎหมายในการหักกลบลบหนี้ระหว่างสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินมีผลกระทบต่อสิทธิและภาระผูกพันที่เกิดจากสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินนั้นและอาจมีผลกระทบอย่างเป็นทางการเป็นสาระสำคัญต่อความเสี่ยงด้านเครดิตและความเสี่ยงด้านสภาพคล่องของกิจการ อย่างไรก็ตาม สิทธิในการหักกลบลบหนี้เพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอที่จะทำให้กิจการสามารถหักกลบลบรายการในงบแสดงฐานะการเงินได้ กิจการต้องมีความตั้งใจที่จะใช้สิทธิเพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์จากสินทรัพย์ในเวลาเดียวกับที่จ่ายชำระหนี้สิน มิฉะนั้นสิทธิที่มีอยู่จะไม่มีผลกระทบต่อจำนวนและจังหวะเวลาของกระแสเงินสดในอนาคตของกิจการ หากกิจการมีความตั้งใจที่จะใช้สิทธิดังกล่าว การแสดงสินทรัพย์และหนี้สินด้วยจำนวนสุทธิจะสะท้อนให้เห็นถึงจำนวน จังหวะเวลา และความเสียหายของประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตของกิจการได้อย่างเหมาะสมยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม ความตั้งใจของคู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายที่จะชำระหนี้กันด้วยจำนวนสุทธิโดยไม่มีสิทธิในการหักกลบลบหนี้ตามกฎหมายถือว่าไม่เพียงพอที่จะทำให้กิจการสามารถหักกลบลบรายการในงบแสดงฐานะการเงินได้ เนื่องจากสิทธิและภาระผูกพันที่เกี่ยวกับสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินของแต่ละฝ่ายไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม
- 40 ความตั้งใจที่จะรับประโยชน์จากสินทรัพย์หรือจ่ายชำระหนี้สินของกิจการอาจเป็นผลมาจากธรรมเนียมปฏิบัติทางธุรกิจ แต่ข้อกำหนดของตลาดการเงินและสถานการณ์อื่นอาจจำกัดความสามารถของกิจการในการชำระหนี้ด้วยจำนวนสุทธิหรือในการรับประโยชน์จากสินทรัพย์และจ่ายชำระหนี้สินในเวลาเดียวกัน หากกิจการมีสิทธิตามกฎหมายในการหักกลบลบหนี้แต่ไม่มี ความตั้งใจที่จะใช้สิทธิดังกล่าวกิจการต้องเปิดเผยถึงผลกระทบของสิทธิที่มีต่อความเสี่ยงด้านเครดิตของกิจการตามข้อกำหนดที่ระบุไว้ในย่อหน้าที่ 69
- 41 การรับและจ่ายชำระเครื่องมือทางการเงินสองรายการในเวลาเดียวกัน ไม่ว่าจะผ่านสำนักหักบัญชีของตลาดการเงินที่มีการจัดตั้งอย่างเป็นระบบหรือทำโดยการแลกเปลี่ยนกันเองโดยแท้จริงแล้วเป็นการทำให้กิจการไม่มีความเสี่ยงด้านเครดิตหรือความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง เนื่องจากกระแสเงินสดของกิจการจะเท่ากับจำนวนสุทธิที่จะได้รับหรือจะต้องจ่ายแต่กิจการที่รับและจ่ายชำระเครื่องมือทางการเงินสองรายการแยกจากกันจะมีความเสี่ยงด้านเครดิตของสินทรัพย์และความเสี่ยงด้านสภาพคล่องของหนี้สินเต็มทั้งจำนวนความเสี่ยงดังกล่าวอาจมีสาระสำคัญ แม้ว่าเวลาที่รับและจ่ายชำระจะต่างกันเพียงเล็กน้อย ดังนั้น กิจการจะถือว่าได้รับประโยชน์จากสินทรัพย์ทางการเงินในเวลาเดียวกับที่จ่ายชำระหนี้สินทางการเงินได้ก็ต่อเมื่อการรับและจ่ายนั้นเกิดขึ้นพร้อมกัน
- 42 ตัวอย่างต่อไปนี้แสดงให้เห็นว่ากิจการไม่ควรหักกลบลบรายการในงบแสดงฐานะการเงิน เนื่องจากไม่เข้าเงื่อนไขทุกข้อตามที่ระบุไว้ในย่อหน้าที่ 35
- 42.1 เครื่องมือทางการเงินหลายรายการซึ่งมีความแตกต่างกันแต่กิจการนำมาใช้ประกอบกันเพื่อให้มีลักษณะเทียบเท่ากับเครื่องมือทางการเงินรายการเดียวกัน (เครื่องมือทางการเงินสังเคราะห์)
- 42.2 สินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินที่เกิดจากเครื่องมือทางการเงินซึ่งมีความเสี่ยงเหมือนกันแต่ทำกับสัญญาหลายราย ตัวอย่างเช่น สินทรัพย์และหนี้สินที่อยู่ในกลุ่มสัญญาล่วงหน้าหรือกลุ่มตราสารอนุพันธ์อื่น

- 42.3 สิทธิทางการเงินหรือสิทธิอื่นที่วางเป็นประกันให้กับหนี้สินทางการเงินที่ไม่มีสิทธิไล่เบียด
- 42.4 สิทธิทางการเงินที่ลูกหนี้กันไว้ต่างหากโดยแยกให้อยู่ในความรับผิดชอบของบุคคลที่สามเพื่อใช้ชำระภาระผูกพันโดยที่เจ้าหนี้ยังไม่ได้รับชำระภาระผูกพันนั้น
- 42.5 ภาระผูกพันที่เกิดจากรายการขาดทุนที่เกิดจากภัยธรรมชาติ ซึ่งคาดว่าจะได้รับชดเชยจากบริษัทประกันภัย
- 43 กิจกรรมที่มีเครื่องมือทางการเงินหลายรายการกับคู่สัญญาเพียงรายเดียว อาจมีการตกลงที่จะหักกลบลบหนี้เครื่องมือทางการเงินเหล่านั้นกับคู่สัญญา การตกลงดังกล่าวทำให้กิจการต้องหักกลบลบหนี้เครื่องมือทางการเงินทุกรายการที่กำหนดไว้โดยรับหรือจ่ายชำระทันทีด้วยจำนวนสุทธิเมื่อเครื่องมือทางการเงินหนึ่งถูกบอกเลิกหรือผิดนัดชำระหนี้ สถาบันการเงินมักใช้การตกลงดังกล่าวเพื่อป้องกันความสูญเสียที่จะเกิดจากการที่คู่สัญญาล้มละลายหรือไม่สามารถปฏิบัติตามภาระผูกพันได้ เนื่องจากการตกลงนี้ก่อให้เกิดสิทธิในการหักกลบลบหนี้ที่มีผลบังคับตามกฎหมายเฉพาะเมื่อมีการผิดนัดชำระหนี้หรือเมื่อเกิดสถานการณ์ที่ไม่คาดว่าจะเกิดขึ้นในการดำเนินธุรกิจตามปกติ การตกลงดังกล่าวจึงไม่ก่อให้เกิดการหักกลบลบรายการในงบแสดงฐานะการเงินหากไม่เป็นไปตามเงื่อนไขทุกข้อที่กำหนดไว้ในย่อหน้าที่ 35 กิจกรรมที่ทำการตกลงดังกล่าวไว้แต่ไม่สามารถนำเครื่องมือทางการเงินมาหักกลบลบกันได้ ในงบแสดงฐานะการเงินต้องเปิดเผยผลกระทบของการตกลงที่มีต่อความเสี่ยงในการให้สินเชื่อตามที่กำหนดไว้ในย่อหน้าที่ 69

การเปิดเผยข้อมูล

- 44 วัตถุประสงค์ของการเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้คือ การให้ข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงินที่เป็นสาระสำคัญทั้งที่เป็นรายการในงบแสดงฐานะการเงินและนอกงบแสดงฐานะการเงิน เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินเข้าใจถึงฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และกระแสเงินสดของกิจการ และสามารถประเมินจำนวนเงิน จังหวะเวลา และความแน่นอนของกระแสเงินสดในอนาคตที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือทางการเงินเหล่านั้นได้ มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้สนับสนุนให้กิจการอธิบายถึงระดับการใช้เครื่องมือทางการเงิน ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องและวัตถุประสงค์ในการออกเครื่องมือทางการเงิน เพื่อให้ข้อมูลโดยเฉพาะเกี่ยวกับยอดคงเหลือและรายการที่เกิดขึ้นจากเครื่องมือทางการเงินเหล่านั้น นอกจากนี้ยังสนับสนุนให้อธิบายถึงนโยบายการควบคุมความเสี่ยงของเครื่องมือทางการเงินและนโยบายอื่น เช่น การป้องกันความเสี่ยง การหลีกเลี่ยงการกระจุกตัวของความเสี่ยง และข้อกำหนดในการค้าประกันเพื่อลดความเสี่ยงด้านเครดิต เนื่องจากคำอธิบายดังกล่าวให้ข้อมูลเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์ในภาพรวมกิจการอาจให้ข้อมูลเพิ่มเติมที่กล่าวไว้ในเอกสารที่เผยแพร่พร้อมกับงบการเงินแทนการเปิดเผยในหมายเหตุประกอบงบการเงิน
- 45 ข้อมูลที่มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้กำหนดให้เปิดเผยจะช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถประเมินระดับความเสี่ยงเกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงินทั้งที่รับรู้และไม่ได้รับรู้ในงบการเงินเครื่องมือทางการเงิน

อาจทำให้กิจการต้องรับหรือสามารถโอนความเสี่ยงทางการเงินให้กับบุคคลอื่น ความเสี่ยงของเครื่องมือทางการเงินมีดังนี้

45.1 ความเสี่ยงด้านราคามีสามประเภทคือ ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน ความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ย และความเสี่ยงจากตลาด

45.1.1 ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนคือ ความเสี่ยงที่มูลค่าของเครื่องมือทางการเงินจะเปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

45.1.2 ความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ยคือ ความเสี่ยงที่มูลค่าของเครื่องมือทางการเงินจะเปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยในตลาด

45.1.3 ความเสี่ยงจากตลาดคือ ความเสี่ยงที่มูลค่าของเครื่องมือทางการเงินจะเปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของราคาตลาด ไม่ว่าจะการเปลี่ยนแปลงนั้นจะเกิดจากปัจจัยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือทางการเงินหรือผู้ออกเครื่องมือทางการเงินนั้น หรือปัจจัยโดยรวมที่กระทบต่อเครื่องมือทางการเงินทั้งหมดที่มีการซื้อขายกันในตลาด

โดยนัยแล้วความเสี่ยงด้านราคาไม่ได้ให้ความหมายเฉพาะแต่ในทางที่จะทำให้กิจการเกิดผลขาดทุนเท่านั้น แต่ยังให้ความหมายในทางที่จะทำให้กิจการเกิดผลกำไรด้วย

45.2 ความเสี่ยงด้านเครดิต คือ ความเสี่ยงที่คู่สัญญาฝ่ายหนึ่งจะไม่สามารถปฏิบัติตามภาระผูกพันที่ระบุไว้ในเครื่องมือทางการเงินจนทำให้คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งเกิดความเสียหายทางการเงิน

45.3 ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง หรือความเสี่ยงในการระดมทุนคือ ความเสี่ยงที่กิจการจะเผชิญกับความยุ่งยากในการระดมทุนให้เพียงพอและทันเวลาต่อการปฏิบัติตามภาระผูกพันที่ระบุไว้ในเครื่องมือทางการเงิน ความเสี่ยงด้านสภาพคล่องอาจเกิดจากการที่กิจการไม่สามารถขายสินทรัพย์ทางการเงินได้ทันเวลาด้วยราคาที่ใกล้เคียงกับมูลค่ายุติธรรม

45.4 ความเสี่ยงด้านกระแสเงินสดคือ ความเสี่ยงที่กระแสเงินสดในอนาคตซึ่งเกี่ยวข้องกับเครื่องมือทางการเงินที่เป็นตัวเงินจะมีจำนวนเปลี่ยนแปลงไป ตัวอย่างเช่น ในกรณีของตราสารหนี้ที่มีอัตราดอกเบี้ยลอยตัว การเปลี่ยนแปลงของกระแสเงินสดดังกล่าวจะทำให้อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงของตราสารหนี้เปลี่ยนแปลงไปแม้ว่ามูลค่ายุติธรรมของตราสารหนี้จะไม่เปลี่ยนแปลง

การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายการบริหารความเสี่ยง

46 กิจการต้องอธิบายถึงวัตถุประสงค์และนโยบายการบริหารความเสี่ยงทางการเงินซึ่งรวมถึงนโยบายในการป้องกันความเสี่ยงของรายการบัญชีที่สำคัญซึ่งกิจการคาดว่าจะเกิดขึ้นและได้นำการบัญชีป้องกันความเสี่ยงมาใช้ การบัญชีป้องกันความเสี่ยงคือ การบัญชีที่กำหนดให้กิจการต้องรับรู้รายการกำไรหรือรายการขาดทุนที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของ

รายการที่ป้องกันความเสี่ยงไว้และรายการที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงในเวลาเดียวกันเพื่อแสดงให้เห็นถึงผลกระทบจากการหักล้างรายการกำไรและรายการขาดทุนดังกล่าว

- 47 มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ไม่กำหนดถึงรูปแบบในการเปิดเผยข้อมูลหรือตำแหน่งของข้อมูลที่ต้องแสดงในงบการเงิน กิจการไม่จำเป็นต้องนำเครื่องมือทางการเงินที่รับรู้ในงบแสดงฐานะการเงินมาแสดงซ้ำในหมายเหตุประกอบงบการเงิน อย่างไรก็ตาม กิจการต้องเปิดเผยถึงเครื่องมือทางการเงินที่ไม่ได้รับรู้ในงบแสดงฐานะการเงินไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินหรือประกอบ โดยอาจต้องเปิดเผยคำอธิบายและข้อมูลที่เป็นตัวเลขที่เกี่ยวข้องไว้ด้วยกันเพื่อให้เหมาะสมกับลักษณะและสาระสำคัญของเครื่องมือทางการเงิน
- 48 กิจการต้องใช้ดุลยพินิจในการกำหนดรายละเอียดของเครื่องมือทางการเงินที่ควรเปิดเผย โดยคำนึงถึงสาระสำคัญของเครื่องมือทางการเงินที่มีต่อกิจการ กิจการจำเป็นต้องหาความสมดุลระหว่างการให้ข้อมูลในรายละเอียดมากเกินไปจนทำให้งบการเงินไม่เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินกับการให้ข้อมูลที่รวมยอดมากเกินไปจนทำให้ผู้ใช้งบการเงินไม่ทราบข้อมูลที่สำคัญซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน ตัวอย่างเช่น เมื่อกิจการมีเครื่องมือทางการเงินหลายรายการซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกัน และไม่มีเครื่องมือทางการเงินใดมีความสำคัญเป็นพิเศษ กิจการอาจสรุปข้อมูลตามประเภทของเครื่องมือทางการเงินได้ แต่ในทางกลับกัน กิจการอาจต้องเปิดเผยข้อมูลโดยเฉพาะของเครื่องมือทางการเงินที่เป็นองค์ประกอบสำคัญต่อโครงสร้างทุนของกิจการ
- 49 ฝ่ายบริหารของกิจการอาจจัดประเภทเครื่องมือทางการเงินตามลักษณะของข้อมูลโดยพิจารณาถึงลักษณะเฉพาะของเครื่องมือทางการเงิน ไม่ว่าจะเครื่องมือทางการเงินนั้นจะมีการรับรู้ในงบแสดงฐานะการเงินหรือไม่ หากกิจการรับรู้เครื่องมือทางการเงินในงบแสดงฐานะการเงิน กิจการต้องเปิดเผยวิธีวัดมูลค่าที่ใช้ตามปกติ กิจการควรจัดประเภทเครื่องมือทางการเงินโดยแยกรายการที่แสดงด้วยราคาทุนจากรายการที่แสดงด้วยมูลค่ายุติธรรม สำหรับสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินที่มีการรับรู้ในงบแสดงฐานะการเงิน จำนวนที่เปิดเผยในหมายเหตุประกอบงบการเงินหรือในงบประกอบจะให้ข้อมูลที่เพียงพอต่อการกระทบยอดของรายการแต่ละบรรทัดที่เกี่ยวข้องในงบแสดงฐานะการเงิน กิจการต้องเปิดเผยเครื่องมือทางการเงินที่ไม่อยู่ในขอบเขตของมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ โดยจัดประเภทเป็นสินทรัพย์ทางการเงินหรือหนี้สินทางการเงินแยกต่างหากจากเครื่องมือทางการเงินที่อยู่ในขอบเขตของมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ ตัวอย่างของเครื่องมือทางการเงินที่ไม่อยู่ในขอบเขตของมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ ได้แก่ ภาระผูกพันภายใต้สัญญาประกันภัย หรือภาระผูกพันภายใต้โครงการบำเหน็จบำนาญ

เงื่อนไข ข้อตกลงและนโยบายการบัญชี

- 50 กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลทุกข้อต่อไปนี้สำหรับสินทรัพย์ทางการเงิน หนี้สินทางการเงิน และตราสารทุนแต่ละประเภทไม่ว่าจะมีการรับรู้หรือไม่ได้รับรู้ในงบแสดงฐานะการเงิน

50.1 ลักษณะและเนื้อหาของเครื่องมือทางการเงิน รวมถึงเงื่อนไขและข้อตกลงที่เป็นสาระสำคัญซึ่งอาจมีผลกระทบต่อจำนวนเงิน จังหวะเวลา และความแน่นอนของกระแสเงินสดในอนาคต

50.2 นโยบายการบัญชีและวิธีการปฏิบัติทางบัญชี รวมถึงเกณฑ์ในการรับรู้รายการและการวัดมูลค่า

51 เงื่อนไขและข้อตกลงตามสัญญาของเครื่องมือทางการเงินเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อจำนวนจังหวะเวลา และความแน่นอนของกระแสเงินสดรับและจ่ายในอนาคต กิจการต้องเปิดเผยถึงเงื่อนไขและข้อตกลงของเครื่องมือทางการเงินเมื่อการรับรู้หรือไม่รับรู้เครื่องมือทางการเงินในงบแสดงฐานะการเงินมีความสำคัญต่อฐานะการเงินในปัจจุบันหรือผลการดำเนินงานในอนาคตของกิจการ ไม่ว่ากิจการจะรับรู้เครื่องมือทางการเงินแยกเป็นแต่ละรายการหรือแยกเป็นแต่ละประเภท หากเครื่องมือทางการเงินรายการหนึ่งรายการเดียวไม่มีความสำคัญต่อกระแสเงินสดในอนาคตของกิจการ กิจการต้องอธิบายถึงลักษณะสำคัญของเครื่องมือทางการเงินรายการนั้นโดยการอ้างอิงกับกลุ่มที่เหมาะสมของเครื่องมือทางการเงินที่คล้ายคลึงกัน

52 เมื่อเครื่องมือทางการเงินที่ถือหรือออกโดยกิจการทำให้กิจการอาจประสบกับความเสี่ยงที่เป็นสาระสำคัญตามที่ระบุไว้ในย่อหน้าที่ 45 กิจการต้องเปิดเผยเงื่อนไขและข้อตกลงดังต่อไปนี้สำหรับเครื่องมือทางการเงินแต่ละรายการหรือแต่ละประเภท

52.1 เงินต้น มูลค่าที่ตราไว้ หรือจำนวนที่กำหนดไว้ ซึ่งอาจเป็นจำนวนฐานที่ใช้เป็นเกณฑ์การจ่ายชำระในอนาคต โดยเฉพาะกรณีที่เป็นตราสารอนุพันธ์ เช่น สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย จำนวนฐาน คือ จำนวนที่ระบุในสัญญาซึ่งใช้เป็นฐานในการคำนวณจำนวนเงินที่จะได้รับหรือต้องจ่ายชำระสำหรับเครื่องมือทางการเงินนั้น

52.2 วันที่ครบกำหนด วันหมดอายุ หรือวันที่ต้องปฏิบัติตามสัญญา

52.3 สิทธิเลือกที่จะชำระเครื่องมือทางการเงินก่อนกำหนด รวมถึงช่วงเวลาหรือวันที่สามารถใช้สิทธินั้น และราคาหรือช่วงราคาตามสิทธิ

52.4 สิทธิเลือกที่จะแปลงสภาพหรือแลกเปลี่ยนเครื่องมือทางการเงินหนึ่งกับเครื่องมือทางการเงินอื่น หรือกับสินทรัพย์หรือหนี้สินอื่น รวมทั้งช่วงเวลาหรือวันที่สามารถใช้สิทธิและอัตราแปลงสภาพหรืออัตราแลกเปลี่ยน

52.5 จำนวนเงินและจังหวะเวลาของตารางการรับหรือจ่ายเงินต้นในอนาคตของเครื่องมือทางการเงิน รวมทั้งการจ่ายแบบผ่อนชำระ และข้อกำหนดในการกันสินทรัพย์เพื่อชำระเครื่องมือทางการเงิน

52.6 อัตราหรือจำนวนที่กำหนดไว้ของดอกเบี้ย เงินปันผล หรือผลตอบแทนอื่นจากเงินต้นที่กำหนดจ่ายเป็นงวด ๆ รวมถึงกำหนดการจ่ายชำระและจังหวะเวลาของการจ่ายชำระนั้น

52.7 หลักประกันที่จะได้รับในกรณีของสินทรัพย์ทางการเงิน หรือหลักประกันที่นำไปวางในกรณีของหนี้สินทางการเงิน

52.8 สกุลเงินของกระแสเงินสดที่จะได้รับหรือต้องจ่ายซึ่งเกิดจากเครื่องมือทางการเงินหากแตกต่างกันไปจากสกุลเงินที่เสนอรายงาน

- 52.9 ข้อมูลตามย่อหน้าที่ 52.1 ถึง 52.8 ของเครื่องมือทางการเงินที่สามารถนำมาใช้แลกเปลี่ยนกับเครื่องมือทางการเงินที่ถืออยู่หรือที่ออก
- 52.10 เงื่อนไขหรือข้อผูกมัดสำคัญของเครื่องมือทางการเงินซึ่งสามารถล้มล้างหรือเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขอื่น ตัวอย่างเช่น ระดับอัตราส่วนของหนี้สินต่อทุนสูงสุดซึ่งทำให้ผู้กู้ต้องชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ยของหุ้นกู้ในทันที
- 53 หากการแสดงเครื่องมือทางการเงินในงบแสดงฐานะการเงินแตกต่างไปจากรูปแบบทางกฎหมาย กิจการต้องอธิบายถึงลักษณะของเครื่องมือทางการเงินนั้นในหมายเหตุประกอบงบการเงิน
- 54 ข้อมูลที่อธิบายถึงลักษณะและเนื้อหาของเครื่องมือทางการเงินจะมีประโยชน์ยิ่งขึ้น หากได้มีการเน้นถึงความสัมพันธ์ระหว่างเครื่องมือทางการเงินซึ่งอาจมีผลกระทบต่อจำนวน ระยะเวลา และความแน่นอนของกระแสเงินสดในอนาคตของกิจการ ตัวอย่างเช่น การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือทางการเงินในการป้องกันความเสี่ยงถือว่ามีความสำคัญ เช่น กรณีที่กิจการป้องกันความเสี่ยงของเงินลงทุนในหุ้นสามัญโดยการซื้อสิทธิเลือกขายหุ้นนั้น ในทำนองเดียวกัน การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบของเครื่องมือทางการเงินสังเคราะห์ (ดูภาคผนวก ย่อหน้าที่ 23) ก็มีความสำคัญเช่นกัน เครื่องมือทางการเงินสังเคราะห์ดังกล่าวอาจเป็นหนี้สินที่มีอัตราดอกเบี้ยคงที่ซึ่งแต่เดิมเป็นหนี้สินที่มีอัตราดอกเบี้ยลอยตัวแต่กิจการได้ทำสัญญาแลกเปลี่ยนให้เป็นอัตราดอกเบี้ยคงที่ ในแต่ละกรณีที่กล่าวมาข้างต้น กิจการต้องแสดงสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินในงบแสดงฐานะการเงินตามลักษณะของสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินนั้น ไม่ว่าจะแสดงดังกล่าวจะเป็นการแสดงแยกตามรายการหรือแสดงรวมตามประเภทของสินทรัพย์ทางการเงินหรือหนี้สินทางการเงิน โดยทั่วไปการเปิดเผยข้อมูลตามที่ระบุไว้ในย่อหน้าที่ 52 เพียงพอที่จะทำให้ผู้ใช้งบการเงินเห็นถึงความเสี่ยงที่เปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์หนี้สิน แต่ในบางสถานการณ์กิจการอาจจำเป็นต้องเปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติมหากข้อมูลนั้นเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงิน
- 55 กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายการบัญชีสำหรับรายการและสถานการณ์ที่เป็นสาระสำคัญซึ่งเกิดจากการดำเนินธุรกิจของกิจการไม่ว่าจะเป็นการเปิดเผยถึงหลักการบัญชีโดยทั่วไป หรือวิธีปฏิบัติทางบัญชีที่กิจการเลือกใช้เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการบัญชีดังกล่าว กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงินทุกข้อต่อไปนี้
- 55.1 เกณฑ์ที่ใช้กำหนดว่าเมื่อใดกิจการจะรับรู้สินทรัพย์ทางการเงินหรือหนี้สินทางการเงินในงบแสดงฐานะการเงิน และเมื่อใดกิจการจะตัดบัญชีสินทรัพย์ทางการเงินหรือหนี้สินทางการเงินนั้นออกจากงบแสดงฐานะการเงิน
- 55.2 เกณฑ์ที่ใช้วัดมูลค่าของสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินที่รับรู้เมื่อเริ่มแรก และเกณฑ์ที่ใช้ในภายหลัง
- 55.3 เกณฑ์ในการรับรู้และวัดมูลค่าของรายได้และค่าใช้จ่ายที่เกิดจากสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงิน
- 56 ประเภทของรายการบัญชีที่อาจจำเป็นต้องเปิดเผยถึงนโยบายการบัญชีที่เกี่ยวข้องมีดังนี้

- 56.1 การโอนสินทรัพย์ทางการเงินเมื่อผู้โอนยังคงมีส่วนได้เสียหรือยังมีความเกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ที่โอนอย่างต่อเนื่อง เช่น การแปลงสินทรัพย์ทางการเงินเป็นหลักทรัพย์ การขายโดยมีสัญญาซื้อคืน และการซื้อโดยมีสัญญาขายคืน
- 56.2 การโอนสินทรัพย์ทางการเงินให้กับบุคคลที่สามซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบต่อสินทรัพย์ทางการเงินเพื่อนำมาชำระหนี้สินเมื่อครบกำหนด โดยที่ผู้โอนยังคงมีภาระผูกพันต่อเจ้าหนี้ในขณะที่มีการโอนนั้นเกิดขึ้น
- 56.3 การได้มาหรือการออกเครื่องมือทางการเงินหลายรายการที่อยู่ในชุดเดียวกัน ซึ่งเครื่องมือทางการเงินดังกล่าวจัดทำขึ้นเพื่อให้มีผลกระทบเท่าเทียมกับการได้มาหรือการออกเครื่องมือทางการเงินรายการเดียว
- 56.4 การได้มาหรือการออกเครื่องมือทางการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยง
- 56.5 การได้มาหรือการออกเครื่องมือทางการเงินที่เป็นตัวเงินซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยที่ระบุไว้แตกต่างจากอัตราดอกเบี้ยในตลาด ณ วันที่ออก
- 57 กิจการต้องเปิดเผยนโยบายการบัญชีที่ใช้ในการวัดมูลค่าสินทรัพย์ทางการเงินหรือหนี้สินทางการเงินแต่ละประเภทโดยระบุว่ากิจการได้ใช้ราคาทุน มูลค่ายุติธรรม หรือเกณฑ์การวัดมูลค่าอื่น กิจการต้องเปิดเผยวิธีปฏิบัติทางบัญชีที่กิจการเลือกใช้เพื่อให้สอดคล้องกับเกณฑ์การวัดมูลค่า ตัวอย่างเช่น กิจการอาจต้องเปิดเผยข้อมูลดังต่อไปนี้ สำหรับเครื่องมือทางการเงินที่แสดงด้วยราคาทุน
- 57.1 ต้นทุนในการได้มาหรือการออกเครื่องมือทางการเงิน
- 57.2 ส่วนเกินหรือส่วนลดของสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินที่เป็นตัวเงิน
- 57.3 การเปลี่ยนแปลงของจำนวนที่ประมาณไว้ของกระแสเงินสดในอนาคตที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือทางการเงินที่เป็นตัวเงิน
- 57.4 การเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความไม่แน่นอนอย่างเป็นทางการเป็นสาระสำคัญเกี่ยวกับจังหวะเวลาในการเก็บเงินทุกจำนวนเมื่อครบกำหนดตามข้อตกลงที่ระบุไว้ในสินทรัพย์ทางการเงินที่เป็นตัวเงิน
- 57.5 การลดลงของมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงินซึ่งทำให้ราคาตามบัญชีของสินทรัพย์นั้นมีจำนวนสูงเกินไป
- 57.6 การปรับโครงสร้างของหนี้สินทางการเงิน
- สำหรับสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินที่แสดงด้วยมูลค่ายุติธรรม กิจการต้องระบุว่าราคาตามบัญชีกำหนดขึ้นจากราคาซื้อขายในตลาด ราคาที่ประเมินโดยผู้ประเมินอิสระกระแสเงินสดคิดลด หรือวิธีการอื่นที่เหมาะสม และต้องเปิดเผยถึงข้อสมมติสำคัญที่กิจการใช้ในการนำวิธีการดังกล่าวมาถือปฏิบัติ
- 58 กิจการต้องเปิดเผยเกณฑ์ในการรับรู้รายการกำไรและรายการขาดทุนที่เกิดขึ้นแล้วและที่ยังไม่เกิดขึ้นในกำไรหรือขาดทุน รวมทั้งเกณฑ์ในการรับรู้ดอกเบี้ย รายได้และค่าใช้จ่ายอื่นที่เกิดจากสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงิน นอกจากนี้ กิจการต้องเปิดเผยเกณฑ์ในการรับรู้รายได้และค่าใช้จ่ายที่เกิดจากเครื่องมือทางการเงินที่ถือไว้เพื่อป้องกันความเสี่ยงในกรณีที่กิจการนำรายได้และค่าใช้จ่ายมาหักกลบกันในกำไรหรือขาดทุนและแสดงรายการด้วยจำนวนสุทธิทั้งที่สินทรัพย์ทางการเงิน

และหนี้สินทางการเงินที่เกี่ยวข้องไม่ได้หักกลบกันในงบแสดงฐานะการเงิน กิจการต้องเปิดเผยถึงเหตุผลในการหักกลบดังกล่าว หากผลกระทบที่เกิดขึ้นมีนัยสำคัญ

ความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ย

59 กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ยของสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินแต่ละประเภทไม่ว่าสินทรัพย์หรือหนี้สินนั้นจะรับรู้หรือไม่ได้รับรู้ในงบแสดงฐานะการเงิน โดยต้องเปิดเผยข้อมูลทุกข้อต่อไปนี้

59.1 วันที่มีการกำหนดอัตราใหม่ตามสัญญาหรือวันที่ครบกำหนด แล้วแต่วันใดจะถึงก่อน

59.2 อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง หากสามารถคำนวณได้

60 กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงระดับอัตราดอกเบี้ยที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยในตลาดมีผลกระทบโดยตรงต่อกระแสเงินสดตามสัญญาของสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินบางชนิด หรือที่เรียกว่าความเสี่ยงด้านกระแสเงินสด และมีผลกระทบโดยตรงต่อมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงิน หรือที่เรียกว่าความเสี่ยงด้านราคา

61 ข้อมูลเกี่ยวกับวันที่มีการกำหนดอัตราใหม่หรือวันที่ครบกำหนดแล้วแต่วันใดจะถึงก่อน ซึ่งให้เห็นถึงระยะเวลาที่อัตราดอกเบี้ยจะมีความคงที่ ส่วนข้อมูลเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงซึ่งให้เห็นถึงระดับที่อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงจะมีความคงที่ ผู้ใช้งบการเงินสามารถใช้ข้อมูลดังกล่าวเป็นเกณฑ์ในการประเมินความเสี่ยงด้านราคาอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงในอัตราดอกเบี้ยที่กิจการกำลังประสบอยู่ และโอกาสที่รายการกำไรหรือรายการขาดทุนจะเกิดขึ้น สำหรับเครื่องมือทางการเงินที่มีการกำหนดอัตราใหม่ให้เป็นอัตราดอกเบี้ยในตลาดก่อนครบกำหนด การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับช่วงเวลาจนถึงวันที่ต้องมีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยครั้งต่อไปจะมีความสำคัญมากกว่าการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับช่วงเวลาจนถึงวันที่ครบกำหนด

62 กิจการอาจเปิดเผยข้อมูลประกอบเกี่ยวกับวันที่กิจการคาดว่าจะมีการกำหนดอัตราใหม่ หรือวันที่คาดว่าจะมีการจ่ายชำระหากวันดังกล่าวแตกต่างไปจากวันที่ในสัญญาอย่างเป็นทางการเป็นสาระสำคัญ เนื่องจากข้อมูลเหล่านั้นอาจเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน โดยเฉพาะเมื่อกิจการสามารถทำการคาดการณ์ได้อย่างน่าเชื่อถือ ตัวอย่างเช่น กิจการควรเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับวันที่กิจการคาดว่าจะได้รับชำระหนี้จากลูกหนี้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยที่มีอัตราคงที่หากกิจการสามารถคาดการณ์ถึงจำนวนและวันที่กิจการจะได้รับชำระหนี้ก่อนกำหนดได้อย่างน่าเชื่อถือ หากกิจการใช้ข้อมูลที่คาดการณ์ขึ้นเป็นเกณฑ์ในการบริหารความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ยกิจการควรเปิดเผยข้อสมมติเกี่ยวกับวันที่กิจการใช้ในการบริหารความเสี่ยงไม่ว่าจะเป็นวันที่คาดว่าจะได้รับชำระหนี้หรือวันที่คาดว่าจะมีการกำหนดอัตราใหม่ และเปิดเผยว่าข้อสมมติที่ใช้นั้นแตกต่างจากวันที่ครบกำหนดในสัญญาเพียงไร นอกจากนี้ กิจการควรเปิดเผยข้อเท็จจริงที่ว่าข้อมูลที่เปิดเผยเป็นเพียงการคาดการณ์ของฝ่ายบริหาร

63 กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินที่ประสบกับความเสี่ยงต่อไปนี

63.1 ความเสี่ยงด้านราคาอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงในอัตราดอกเบี้ย เช่น สินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินที่เป็นตัวเงินซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยคงที่

63.2 ความเสี่ยงด้านกระแสเงินสดอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงในอัตราดอกเบี้ย เช่น สินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินที่เป็นตัวเงินซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยแบบลอยตัวตามอัตราดอกเบี้ยในตลาด

นอกจากนั้น กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินที่ไม่มีความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ย เช่น เงินลงทุนในตราสารทุนบางประเภท

64 อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงของเครื่องมือทางการเงินที่เป็นตัวเงินคือ อัตราดอกเบี้ยซึ่งเมื่อนำมาใช้ในการคำนวณมูลค่าปัจจุบันจะให้ผลลัพธ์เป็นราคาตามบัญชีของเครื่องมือทางการเงิน ในการคำนวณมูลค่าปัจจุบันกิจการจะคิดลดกระแสเงินสดรับหรือจ่ายในอนาคตนับจากวันที่เสนอรายงานไปจนถึงวันที่มีการกำหนดอัตราครั้งต่อไปหรือจนถึงวันที่ครบกำหนด และคิดลดราคาตามบัญชีหรือจำนวนเงินต้นโดยใช้ช่วงเวลาเดียวกัน อัตราดอกเบี้ยที่ใช้ในการคิดลดกระแสเงินสดของเครื่องมือทางการเงินที่มีอัตราดอกเบี้ยคงที่หรือที่ต้องแสดงด้วยราคาทุนตัดจำหน่ายคือ อัตราดอกเบี้ยตามสัญญา และอัตราดอกเบี้ยที่ใช้ในการคิดลดกระแสเงินสดของเครื่องมือทางการเงินที่มีอัตราดอกเบี้ยลอยตัวหรือที่ต้องแสดงด้วยมูลค่ายุติธรรม คือ อัตราตลาดในปัจจุบัน อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงบางครั้งเรียกว่าอัตราผลตอบแทนจนครบกำหนดหรืออัตราผลตอบแทนจนถึงวันกำหนดอัตราใหม่ ซึ่งถือว่าเป็นอัตราผลตอบแทนภายในของเครื่องมือทางการเงินสำหรับช่วงเวลานั้นนั่นเอง

65 กิจการต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดที่ระบุไว้ในย่อหน้าที่ 59.2 สำหรับหุ้นกู้ ตัวเงิน และเครื่องมือทางการเงินที่เป็นตัวเงินซึ่งการจ่ายชำระเงินในอนาคตทำให้ผู้ถือได้รับผลตอบแทนเท่ากับอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง และทำให้ผู้ออกมีต้นทุนเท่ากับมูลค่าของเงินตามเวลา กิจการไม่ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดดังกล่าวสำหรับเครื่องมือทางการเงินประเภทตราสารอนุพันธ์และเครื่องมือทางการเงินที่ไม่เป็นตัวเงินซึ่งไม่สามารถกำหนดอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงได้ ตัวอย่างเช่น ตราสารอนุพันธ์อัตราดอกเบี้ยประเภทต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงสัญญาแลกเปลี่ยน สัญญาอัตราล่วงหน้าและสิทธิเลือกซื้อหรือขาย แม้ว่าตราสารอนุพันธ์นั้นจะมีความเสี่ยงด้านกระแสเงินสดหรือมีความเสี่ยงด้านราคาอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยในตลาด แต่การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงก็เป็นสิ่งไม่จำเป็นเนื่องจากข้อมูลดังกล่าวไม่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ อย่างไรก็ตาม ข้อมูลเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงอาจเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ อย่างไรก็ตาม ข้อมูลเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงอาจเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจหากกิจการนำตราสารอนุพันธ์นั้นมาใช้ในการป้องกันความเสี่ยงหรือนำมาใช้ในการแปลงสภาพรายการ เช่น ข้อมูลที่เกิดจากสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยเนื่องจากข้อมูลดังกล่าวทำให้เห็นถึงผลกระทบของความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ยที่กิจการกำลังประสบอยู่

66 กิจการอาจยังคงประสบกับความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ยแม้ว่าสินทรัพย์ทางการเงินที่ทำให้เกิดความเสียหายจะตัดบัญชีออกจากงบแสดงฐานะการเงินแล้ว เช่น ในกรณีของการแปลงสินทรัพย์เป็น

หลักทรัพย์ ในทำนองเดียวกัน กิจการอาจประสบกับความเสียหายจากอัตราดอกเบี้ยแม้ว่ากิจการไม่ได้รับรู้สินทรัพย์ทางการเงินหรือหนี้สินทางการเงินในงบแสดงฐานะการเงิน เช่น ในกรณีที่กิจการมีภาระผูกพันที่จะให้กู้ยืมเงินด้วยอัตราดอกเบี้ยคงที่ กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลที่ทำให้ผู้ใช้งบการเงินเข้าใจถึงลักษณะและขอบเขตของความเสียหายที่เกี่ยวข้อง ในการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์หรือการโอนสินทรัพย์ทางการเงินในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ข้อมูลที่ต้องเปิดเผยจะรวมถึงลักษณะของสินทรัพย์ที่โอน เงินต้นที่ระบุไว้ อัตราดอกเบี้ย ระยะเวลาถึงวันที่ครบกำหนด และเงื่อนไขของรายการที่ทำให้กิจการยังคงมีความเสี่ยงอยู่ ในกรณีที่เป็นภาระผูกพันที่จะให้กู้ยืมเงิน ข้อมูลที่ต้องเปิดเผยจะรวมถึง เงินต้นที่ระบุไว้ อัตราดอกเบี้ย ระยะเวลาถึงวันที่ครบกำหนด และเงื่อนไขที่สำคัญของรายการที่ทำให้กิจการต้องประสบกับความเสียหายนั้น

67 ลักษณะของธุรกิจและขอบเขตของการใช้เครื่องมือทางการเงินของกิจการจะเป็นเครื่องกำหนดว่า กิจการควรเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ยในลักษณะใด กิจการอาจเปิดเผยข้อมูลโดยการบรรยาย การแสดงด้วยตาราง หรือการแสดงตารางประกอบคำอธิบาย เมื่อกิจการมีเครื่องมือทางการเงินที่ทำให้กิจการต้องประสบกับความเสียหายจากอัตราดอกเบี้ยหรือความเสี่ยงด้านกระแสเงินสดที่เป็นสาระสำคัญ กิจการอาจใช้แนวทางต่อไปนี้ในการนำเสนอข้อมูล

67.1 กิจการอาจเปิดเผยราคาตามบัญชีของเครื่องมือทางการเงินที่ทำให้กิจการประสบกับความเสียหายด้านราคาอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยในรูปของตาราง โดยจัดประเภทข้อมูลที่แสดงในตารางตามวันที่ครบกำหนดหรือวันที่จะมีการกำหนดอัตราใหม่ ดังต่อไปนี้

67.1.1 ภายใน 1 ปี นับจากวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

67.1.2 มากกว่า 1 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี นับจากวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

67.1.3 5 ปีขึ้นไปนับจากวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

67.2 เมื่อผลการดำเนินงานของกิจการจะถูกกระทบอย่างเป็นสาระสำคัญเนื่องจากความเสี่ยงหรือการเปลี่ยนแปลงของระดับความเสี่ยงด้านราคาอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย กิจการควรเปิดเผยข้อมูลในรายละเอียดมากขึ้น กิจการบางประเภท เช่น ธนาคารอาจเปิดเผยราคาตามบัญชีของเครื่องมือทางการเงินแยกเป็นประเภทตามระยะเวลาจนถึงวันที่ครบกำหนดหรือจนถึงวันที่จะมีการกำหนดอัตราใหม่ ดังต่อไปนี้

67.2.1 ภายใน 1 เดือน นับจากวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

67.2.2 มากกว่า 1 เดือน แต่ไม่เกิน 3 เดือน นับจากวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

67.2.3 มากกว่า 3 เดือน แต่ไม่เกิน 12 เดือน นับจากวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

67.3 ในทำนองเดียวกัน กิจการอาจเปิดเผยถึงความเสี่ยงด้านกระแสเงินสดอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยในรูปของตารางซึ่งแสดงราคาตามบัญชีของสินทรัพย์ทางการเงินแยกเป็นกลุ่มตามอัตราดอกเบี้ยลอยตัว และหนี้สินทางการเงินแยกเป็นกลุ่มตามวันที่จะครบกำหนดในอนาคต

67.4 กิจการอาจเปิดเผยอัตราดอกเบี้ยสำหรับเครื่องมือทางการเงินแต่ละรายการ หรือเปิดเผยอัตราดอกเบี้ยถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักหรือช่วงของอัตราดอกเบี้ยสำหรับเครื่องมือทางการเงิน

แต่ละประเภท กิจการควรจัดกลุ่มเครื่องมือทางการเงินโดยแยกตามสกุลเงินหรือแยกตามความเสี่ยงด้านเครดิต เมื่อปัจจัยดังกล่าวมีผลทำให้เครื่องมือทางการเงินมีอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงแตกต่างกันอย่างเป็นสาระสำคัญ

- 68 ในบางสถานการณ์ กิจการอาจให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ย โดยการแสดงให้เห็นถึงผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงในอัตราดอกเบี้ยที่สมมติขึ้นว่ามีต่อมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงิน หรือมีต่อรายได้และกระแสเงินสดในอนาคตที่เกิดจากเครื่องมือทางการเงินนั้นอย่างไร กิจการอาจแสดงผลกระทบดังกล่าวโดยใช้การวิเคราะห์ความอ่อนไหวของข้อมูล ตัวอย่างเช่น กิจการอาจแสดงผลกระทบที่มีต่อมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงินโดยสมมติให้อัตราตลาด ณ วันที่ในงบแสดงฐานะการเงินเปลี่ยนไปครั้งละ 1% ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงในอัตราดอกเบี้ยอาจทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในดอกเบี้ยรับหรือดอกเบี้ยจ่ายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือทางการเงินที่มีอัตราดอกเบี้ยลอยตัว หรือทำให้เกิดรายการกำไรหรือรายการขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงินที่มีอัตราดอกเบี้ยคงที่ อย่างไรก็ตาม การวิเคราะห์ความอ่อนไหวของข้อมูลในลักษณะนี้จะแสดงให้เห็นเฉพาะผลกระทบทางตรงของการเปลี่ยนแปลงในอัตราดอกเบี้ยต่อเครื่องมือทางการเงินที่ระบุอัตราดอกเบี้ยซึ่งกิจการถืออยู่ ณ วันที่ในงบแสดงฐานะการเงิน ส่วนผลกระทบทางอ้อมของการเปลี่ยนแปลงในอัตราดอกเบี้ยที่มีต่อตลาดการเงินและกิจการแต่ละแห่งมักไม่สามารถคาดการณ์ได้อย่างน่าเชื่อถือ เมื่อกิจการเปิดเผยข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ความอ่อนไหวของข้อมูล กิจการต้องระบุถึงเกณฑ์ที่ใช้ในการจัดทำข้อมูลรวมถึงข้อสมมติสำคัญที่เกี่ยวข้อง

ความเสี่ยงด้านเครดิต

- 69 กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลทุกข้อต่อไปนี้เกี่ยวกับความเสี่ยงด้านเครดิตสำหรับสินทรัพย์ทางการเงินแต่ละประเภท ไม่ว่าสินทรัพย์นั้นจะรับรู้หรือไม่ได้รับรู้ในงบแสดงฐานะการเงิน
- 69.1 จำนวนเงินสูงสุด ณ วันที่ในงบแสดงฐานะการเงินที่กิจการอาจต้องสูญเสียจากการให้สินเชื่อ จำนวนเงินดังกล่าวต้องเป็นตัวแทนที่ดีที่สุดซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเสี่ยงที่กิจการมีอยู่ในกรณีที่คู่สัญญาไม่สามารถปฏิบัติตามภาระผูกพันที่ระบุไว้ในเครื่องมือทางการเงินได้ โดยไม่คำนึงถึงมูลค่ายุติธรรมของหลักประกัน
- 69.2 การกระจุกตัวของความเสี่ยงด้านเครดิตที่เป็นสาระสำคัญ
- 70 กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงด้านเครดิตเพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถประเมินผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับจำนวนกระแสเงินสดในอนาคตที่จะได้รับจากสินทรัพย์ทางการเงินที่มีอยู่ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน หากคู่สัญญาไม่สามารถปฏิบัติตามภาระผูกพันได้ ข้อกำหนดตามย่อหน้าที่ 69 ไม่ได้ระบุให้กิจการต้องปฏิบัติตามภาระผูกพันที่มีต่อกิจการเนื่องจากกิจการต้องรับรู้ผลเสียหายดังกล่าวในกำไรหรือขาดทุนอยู่แล้ว
- 71 วัตถุประสงค์ในการกำหนดให้กิจการต้องเปิดเผยจำนวนเงินสูงสุดที่อาจต้องสูญเสียจากการให้สินเชื่อโดยไม่คำนึงถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากหลักประกัน มีดังต่อไปนี้

- 71.1 เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินได้ข้อมูลที่มีการวัดมูลค่าอย่างสม่าเสมอเกี่ยวกับจำนวนเงินที่กิจการอาจต้องสูญเสียในการให้สินเชื่อซึ่งเกิดจากสินทรัพย์ทางการเงินทั้งที่รับรู้และไม่ได้รับรู้ในงบแสดงฐานะการเงิน
- 71.2 เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถพิจารณาถึงความเป็นไปได้ที่ผลเสียหายสูงสุดจะสูงกว่าราคาตามบัญชีของสินทรัพย์ทางการเงินที่ได้รับรู้ในงบแสดงฐานะการเงิน หรือสูงกว่ามูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงินที่ไม่ได้รับรู้ในงบแสดงฐานะการเงิน แต่ได้เปิดเผยไว้ในงบการเงิน
- 72 ในกรณีที่สินทรัพย์ทางการเงินที่รับรู้ในงบแสดงฐานะการเงินมีความเสี่ยงด้านเครดิต ราคาตามบัญชีของสินทรัพย์ทางการเงินนั้นหักด้วยบัญชีการปรับมูลค่าควรเป็นจำนวนสูงสุดที่กิจการจะสูญเสียเนื่องจากความเสี่ยงด้านเครดิต ตัวอย่างเช่น ผลเสียหายสูงสุดที่จะเกิดได้ ณ วันที่ในงบแสดงฐานะการเงินคือ ราคาตามบัญชีของสัญญาแลกเปลี่ยน ณ วันนั้น ซึ่งแสดงถึงต้นทุนที่กิจการต้องจ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งสัญญาแลกเปลี่ยนใหม่เพื่อทดแทนสัญญาเดิมในกรณีที่สัญญาเดิมมีปัญหา ต้นทุนดังกล่าวจะกำหนดขึ้นจากอัตราตลาดปัจจุบัน ในกรณีนี้กิจการไม่จำเป็นต้องเปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติมจากที่ได้แสดงไว้ในงบแสดงฐานะการเงิน ในทางกลับกัน กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติมตามข้อกำหนดที่ระบุไว้ในย่อหน้าที่ 69.1 เมื่อผลเสียหายสูงสุดที่อาจเกิดจากสินทรัพย์ทางการเงินที่รับรู้ในงบแสดงฐานะการเงินแตกต่างจากราคาตามบัญชีอย่างเป็นทางการเป็นสาระสำคัญดังตัวอย่างที่แสดงไว้ในย่อหน้าที่ 73 และ 74
- 73 หากกิจการมีสิทธิตามกฎหมายในการหักกลบหนี้ระหว่างสินทรัพย์ทางการเงินกับหนี้สินทางการเงินแต่กิจการไม่ตั้งใจที่จะรับหรือจ่ายชำระด้วยจำนวนสุทธิหรือรับประโยชน์จากสินทรัพย์ในเวลาเดียวกับที่จ่ายชำระหนี้สิน กิจการต้องไม่แสดงรายการในงบแสดงฐานะการเงินด้วยจำนวนที่หักกลบแต่กิจการต้องเปิดเผยถึงสิทธิตามกฎหมายในการหักกลบหนี้เมื่อกิจการเปิดเผยข้อมูลตามข้อกำหนดในย่อหน้าที่ 69 ตัวอย่างเช่น เมื่อสินทรัพย์ทางการเงินซึ่งกิจการมีสิทธิในการหักกลบหนี้ถึงกำหนดก่อนหนี้สินทางการเงินที่มีจำนวนเท่ากันหรือสูงกว่า กิจการสามารถหลีกเลี่ยงผลเสียหายที่อาจเกิดจากการที่คู่สัญญาผิดนัดชำระสินทรัพย์ทางการเงินโดยการใช้สิทธิในการหักกลบหนี้ นั้น อย่างไรก็ตาม หากกิจการยึดอายุการชำระสินทรัพย์ทางการเงินให้กับคู่สัญญา กิจการยังคงมีความเสี่ยงด้านเครดิตอยู่ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขทำให้กิจการจะได้รับประโยชน์จากสินทรัพย์ทางการเงินช้ากว่าวันที่กิจการต้องจ่ายชำระหนี้สินทางการเงิน มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้กำหนดให้กิจการต้องเปิดเผยถึงสิทธิในการหักกลบหนี้ที่มีอยู่ และผลกระทบที่สิทธินั้นมีต่อสินทรัพย์ทางการเงินที่กิจการคาดว่าจะได้รับชำระตามสัญญา เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินได้ทราบถึงขอบเขตของความเสี่ยงด้านเครดิตที่ลดลง ณ เวลานั้น แต่หากหนี้สินทางการเงินถึงกำหนดชำระก่อนสินทรัพย์ทางการเงิน กิจการจะมีความเสี่ยงด้านเครดิตเท่ากับราคาตามบัญชีของสินทรัพย์ทั้งจำนวนแม้ว่ากิจการจะมีสิทธิในการหักกลบหนี้ เนื่องจากคู่สัญญาอาจผิดนัดชำระหนี้หลังจากที่กิจการได้จ่ายชำระหนี้สินของกิจการเรียบร้อยแล้ว
- 74 ในกรณีที่กิจการมีข้อตกลงในการหักกลบหนี้เครื่องมือทางการเงินหลายรายการที่มีกับคู่สัญญาเพียงรายเดียวตามที่ได้อธิบายไว้ในย่อหน้าที่ 43 แต่การหักกลบหนี้เหล่านั้นไม่เข้าเงื่อนไขทุกข้อ

ในการหักกลบรายการในงบแสดงฐานะการเงินตามที่กำหนดไว้ในย่อหน้าที่ 35 กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับผลกระทบของข้อตกลงในการหักกลบหนี้ซึ่งชี้ให้เห็นทุกข้อต่อไปนี้หากข้อตกลงนั้นมีผลทำให้ความเสี่ยงด้านเครดิตของกิจการลดลงอย่างเป็นสาระสำคัญ

74.1 ชี้ให้เห็นว่าความเสี่ยงด้านเครดิตของสินทรัพย์ทางการเงินที่รวมอยู่ในข้อตกลงในการหักกลบหนี้จะถูกขจัดไปได้เท่ากับจำนวนหนี้สินทางการเงินที่มีกับคู่สัญญารายเดียวกันซึ่งจะถึงกำหนดชำระหลังสินทรัพย์ทางการเงิน

74.2 ชี้ให้เห็นว่าขอบเขตของผลเสียหายโดยรวมที่อาจเกิดจากความเสี่ยงด้านเครดิตตามข้อตกลงในการหักกลบหนี้ อาจเปลี่ยนแปลงไปอย่างเป็นสาระสำคัญในระยะเวลาอันสั้นหลังจากวันที่ในงบแสดงฐานะการเงินเนื่องจากผลเสียหายดังกล่าวขึ้นอยู่กับเปลี่ยนแปลงของรายการแต่ละรายการที่อยู่ภายใต้ข้อตกลงนั้น

กิจการควรเปิดเผยเงื่อนไขตามข้อตกลงในการหักกลบหนี้ของเครื่องมือทางการเงินหลายรายการที่มีกับคู่สัญญาเพียงรายเดียวที่จะช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถกำหนดขอบเขตของความเสี่ยงด้านเครดิตที่ลดลงได้

75 กิจการไม่ต้องเปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติมตามที่กำหนดไว้ในย่อหน้าที่ 69.1 สำหรับสินทรัพย์ทางการเงินที่ไม่ได้รับรู้ในงบแสดงฐานะการเงิน หากเป็นไปตามข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้

75.1 กิจการไม่มีความเสี่ยงด้านเครดิตเกิดขึ้น

75.2 ผลเสียหายสูงสุดจากการให้สินเชื่อที่อาจเกิดขึ้นมีจำนวนเท่ากับเงินต้น มูลค่าที่ตราไว้ มูลค่าที่กำหนด หรือจำนวนที่ระบุไว้ในเครื่องมือทางการเงินซึ่งได้เปิดเผยไว้ตามข้อกำหนดในย่อหน้าที่ 50

75.3 ผลเสียหายสูงสุดจากการให้สินเชื่อที่อาจเกิดขึ้นมีจำนวนเท่ากับมูลค่ายุติธรรมที่ได้เปิดเผยไว้ตามข้อกำหนดในย่อหน้าที่ 80

อย่างไรก็ตาม กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลตามที่ระบุไว้ในย่อหน้าที่ 69.1 เพิ่มเติมจากข้อมูลที่ระบุไว้ในย่อหน้าที่ 50 และ 80 หากสินทรัพย์ทางการเงินที่ไม่ได้รับรู้ในงบแสดงฐานะการเงินจะทำให้กิจการต้องรับรู้ผลเสียหายสูงสุดจากการที่คู่สัญญาผิดนัดชำระหนี้ด้วยจำนวนที่แตกต่างอย่างเป็นสาระสำคัญจากจำนวนที่เปิดเผยตามย่อหน้าที่ 50 และ 80 ตัวอย่างเช่น กิจการอาจมีสิทธิที่จะนำสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินที่ไม่ได้รับรู้ในงบแสดงฐานะการเงินมาหักกลบหนี้กัน ทำให้ผลเสียหายที่อาจเกิดขึ้นซึ่งกิจการต้องรับรู้ในงบแสดงฐานะการเงินมีจำนวนแตกต่างไปอย่างเป็นสาระสำคัญ

76 ในการเปิดเผยข้อมูลตามข้อกำหนดที่ระบุไว้ในย่อหน้าที่ 69 กิจการต้องพิจารณาถึงความเสี่ยงด้านเครดิตที่เกิดจากภาวะผูกพันจากการค้ำประกันของกิจการในฐานะผู้ค้ำประกัน ตัวอย่างเช่น ในการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์เป็นหลักประกันกิจการอาจยังคงมีความเสี่ยงด้านเครดิตจากสินทรัพย์ทางการเงินที่โอนให้นิติบุคคลเฉพาะกิจการและตัดบัญชีออกจากงบแสดงฐานะการเงินแล้ว เนื่องจากกิจการมีภาวะผูกพันจากการไต่เบี่ยงเพื่อทำให้ผู้ซื้อสินทรัพย์ไม่ต้องรับความเสี่ยงด้านเครดิต กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของสินทรัพย์ที่ตัดบัญชีออกจากงบแสดงฐานะการเงิน รวมถึงจำนวนและจังหวะของกระแสเงินสดในอนาคตตามสัญญาที่จะได้รับจากสินทรัพย์ เงื่อนไข

- ของภาวะผูกพันในการไล่เบียดและผลเสียหายสูงสุดที่อาจเกิดขึ้นจากการไล่เบียด (ดูมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 10 (ปรับปรุง 2559) เรื่อง เหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงาน (เมื่อมีการประกาศใช้))
- 77 กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการกระจุกตัวของความเสี่ยงด้านเครดิตเมื่อข้อมูลดังกล่าวไม่ปรากฏอยู่ในข้อมูลที่เปิดเผยไว้เกี่ยวกับลักษณะและฐานะทางการเงินของธุรกิจและเมื่อการกระจุกตัวนั้นอาจทำให้กิจการเกิดผลเสียหายอย่างเป็นสาระสำคัญ ในกรณีที่คู่สัญญาผิบนัดชำระหนี้ฝ่ายบริหารต้องใช้ดุลยพินิจเพื่อระบุถึงการกระจุกตัวที่เป็นสาระสำคัญ โดยคำนึงถึงสภาพการณ์ของกิจการและลูกหนี้ของกิจการ มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 8 (ปรับปรุง 2559) เรื่อง ส่วนงานดำเนินงาน (เมื่อมีการประกาศใช้) ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติที่เป็นประโยชน์ในการระบุถึงส่วนงานทางอุตสาหกรรม และส่วนงานทางภูมิศาสตร์ที่มีการกระจุกตัวของความเสี่ยงด้านเครดิต
- 78 การกระจุกตัวของความเสี่ยงด้านเครดิตอาจเกิดจากลูกหนี้เพียงรายเดียว หรือกลุ่มของลูกหนี้ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันจนทำให้การเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ เช่น การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ มีผลกระทบในลักษณะเดียวกันต่อความสามารถในการปฏิบัติตามภาระผูกพันของลูกหนี้เหล่านั้น ตัวอย่างของลักษณะร่วมที่อาจทำให้เกิดการกระจุกตัวของความเสี่ยง ได้แก่ การดำเนินงานของลูกหนี้หรือลักษณะของอุตสาหกรรม สถานที่ประกอบการหรือลักษณะทางภูมิศาสตร์ และระดับความน่าเชื่อถือในการให้สินเชื่อของลูกหนี้กลุ่มต่างๆ ตัวอย่างเช่น ตามปกติผู้ผลิตอุปกรณ์ที่ใช้ในอุตสาหกรรมน้ำมันและก๊าซธรรมชาติจะมีลูกหนี้การค้าที่มีลักษณะเดียวกันทำให้กิจการมีความเสี่ยงในการรับหรือไม่ได้รับชำระหนี้ในลักษณะเดียวกัน เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจในอุตสาหกรรมน้ำมันและก๊าซธรรมชาติเกิดขึ้น ในทำนองเดียวกัน ธนาคารระหว่างประเทศอาจให้กิจการที่อยู่ในประเทศที่กำลังพัฒนากู้เงินเป็นจำนวนมาก ทำให้ธนาคารไม่ได้รับชำระคืนเงินกู้หากเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในประเทศนั้นขึ้น
- 79 ในการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการกระจุกตัวของความเสี่ยงด้านเครดิต กิจการควรอธิบายถึงลักษณะร่วมที่ใช้ในการกำหนดการกระจุกตัวของแต่ละอย่าง และจำนวนผลเสียหายสูงสุดจากการให้สินเชื่อที่อาจเกิดจากสินทรัพย์ทางการเงินทุกรายการที่มีลักษณะร่วมนี้ไม่ว่าสินทรัพย์นั้นจะรับรู้ในงบแสดงฐานะการเงินหรือไม่

มูลค่ายุติธรรม

- 80 ยกเว้นตามที่กำหนดไว้ในย่อหน้าที่ 83 กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินแต่ละประเภท ในลักษณะที่จะช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถเปรียบเทียบมูลค่าตามบัญชีกับมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สินแต่ละประเภทดังกล่าวได้
- 81 ในการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับมูลค่ายุติธรรม กิจการต้องจัดกลุ่มสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินเป็นประเภทต่างๆ แต่จะหักกลบสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินได้ในกรณีที่มูลค่าตามบัญชีเข้าเงื่อนไขการหักกลบและได้หักกลบในงบแสดงฐานะการเงิน

- 82 ในกรณีที่กิจการไม่ได้รับรู้กำไรหรือขาดทุนในการรับรู้สินทรัพย์ทางการเงินหรือหนี้สินทางการเงินเมื่อเริ่มแรก เนื่องจากมูลค่ายุติธรรมนั้นไม่สามารถประมาณได้เนื่องจากไม่มีราคาเสนอซื้อขายในตลาดที่มีสภาพคล่องสำหรับสินทรัพย์หรือหนี้สินอย่างเดียวกัน (กล่าวคือ ข้อมูลระดับ 1) และการประมาณมูลค่ายุติธรรมนั้นไม่ได้ประมาณโดยใช้เทคนิคการประเมินมูลค่าซึ่งใช้ข้อมูลที่สังเกตได้จากตลาด (ดูภาคผนวกของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน (เมื่อมีการประกาศใช้) ย่อหน้าที่ ข5.1.2ก) ในกรณีดังกล่าว กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลดังต่อไปนี้
- 82.1 นโยบายการบัญชีในการรับรู้กำไรหรือขาดทุนจากผลแตกต่างระหว่างมูลค่ายุติธรรม ณ วันที่รับรู้รายการเริ่มแรกกับราคาของรายการกำไรหรือขาดทุนซึ่งได้สะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงในตัวแปรต่างๆ (รวมถึงตัวแปรด้านเวลา) ซึ่งผู้ร่วมตลาดนำมาพิจารณาในการกำหนดราคาสินทรัพย์หรือหนี้สิน (ดูภาคผนวกของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน (เมื่อมีการประกาศใช้) ย่อหน้าที่ ข5.1.2ก.2)
 - 82.2 ยอดรวมของผลแตกต่างซึ่งรับรู้ในกำไรหรือขาดทุน ณ วันต้นงวด และวันสิ้นงวดกำไรหรือขาดทุน รวมถึงการกระทบยอดของผลต่างการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว
 - 82.3 เหตุผลที่กิจการสรุปว่าราคาของรายการไม่ใช่หลักฐานที่แสดงมูลค่ายุติธรรมที่ดีที่สุด ซึ่งรวมถึงคำอธิบายหลักเกี่ยวกับหลักฐานที่ใช้สนับสนุนมูลค่ายุติธรรม
- 83 การเปิดเผยเกี่ยวกับมูลค่ายุติธรรมมิได้เป็นข้อบังคับ ในกรณีดังต่อไปนี้
- 83.1 เมื่อมูลค่าตามบัญชีมีมูลค่าใกล้เคียงกับมูลค่ายุติธรรม ตัวอย่างเช่น เครื่องมือทางการเงินประเภทลูกหนี้การค้าและเจ้าหนี้การค้าระยะสั้น
 - 83.2 เงินลงทุนในตราสารทุนซึ่งไม่มีราคาเสนอซื้อขายในตลาดที่มีสภาพคล่องสำหรับเครื่องมือทางการเงินอย่างเดียวกัน (ข้อมูลระดับ 1) หรือ ตราสารอนุพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุนดังกล่าว ซึ่งวัดมูลค่าด้วยราคาทุนตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 105 (ปรับปรุง 2559) เรื่อง การบัญชีสำหรับเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุน (เมื่อมีการประกาศใช้) เนื่องจากไม่สามารถวัดมูลค่ายุติธรรมได้อย่างน่าเชื่อถือ และเงินลงทุนประเภทเงินลงทุนทั่วไป
 - 83.3 สำหรับสัญญาที่มีลักษณะการร่วมรับผลประโยชน์ตามดุลยพินิจ (ตามที่กำหนดในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 4 (ปรับปรุง 2559) เรื่อง สัญญาประกันภัย (เมื่อมีการประกาศใช้)) เมื่อไม่สามารถวัดมูลค่ายุติธรรมของการร่วมรับผลประโยชน์ตามดุลยพินิจดังกล่าวได้อย่างน่าเชื่อถือ
- 84 ในกรณีตามที่กำหนดในย่อหน้าที่ 83.2 และ 83.3 กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลเพื่อช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถใช้ดุลยพินิจในการพิจารณาความแตกต่างที่อาจเกิดขึ้นระหว่างมูลค่าตามบัญชีและมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงินหรือหนี้สินทางการเงินดังกล่าว รวมทั้ง
- 84.1 ข้อเท็จจริงที่ว่ากิจการไม่ได้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงินเหล่านี้ เนื่องจากไม่สามารถวัดมูลค่ายุติธรรมได้อย่างน่าเชื่อถือ
 - 84.2 รายละเอียดของเครื่องมือทางการเงิน มูลค่าตามบัญชี และคำอธิบายว่าเหตุใดจึงไม่สามารถวัดมูลค่ายุติธรรมได้อย่างน่าเชื่อถือ

- 84.3 ข้อมูลเกี่ยวกับตลาดของเครื่องมือทางการเงินดังกล่าว
- 84.4 ข้อมูลที่ว่ากิจการมีความตั้งใจที่จะจำหน่ายเครื่องมือทางการเงินดังกล่าวหรือไม่ และจะจำหน่ายอย่างไร และ
- 84.5 ในกรณีที่มีการตัดรายการเครื่องมือทางการเงินซึ่งในอดีตไม่สามารถวัดมูลค่ายุติธรรมได้อย่างน่าเชื่อถือออกจากบัญชี กิจการต้องเปิดเผยข้อเท็จจริงดังกล่าว มูลค่าตามบัญชี ณ จุดเวลาที่ตัดรายการออกจากบัญชี และมูลค่าของผลกำไรหรือขาดทุนที่ได้รับรู้

สินทรัพย์ทางการเงินที่แสดงด้วยจำนวนที่สูงกว่ามูลค่ายุติธรรม

85 เมื่อกิจการแสดงสินทรัพย์ทางการเงินด้วยจำนวนที่สูงกว่ามูลค่ายุติธรรม กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลทุกข้อต่อไปนี้

85.1 ราคาตามบัญชีและมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์แต่ละรายการหรือแต่ละกลุ่ม

85.2 เหตุผลที่ไม่ปรับลดราคาตามบัญชี และหลักฐานที่ทำให้ฝ่ายบริหารเชื่อว่าจะได้รับราคาตามบัญชีของสินทรัพย์หรือกลุ่มสินทรัพย์นั้นคืน

86 ฝ่ายบริหารต้องใช้ดุลยพินิจในการกำหนดจำนวนเงินที่ฝ่ายบริหารคาดว่าจะได้รับคืนจากสินทรัพย์ทางการเงินและในการปรับลดราคาตามบัญชีของสินทรัพย์เมื่อราคาตามบัญชีนั้นสูงกว่ามูลค่ายุติธรรม ข้อมูลที่กำหนดให้เปิดเผยตามย่อหน้าที่ 85 อาจทำให้ผู้ใช้งบการเงินเข้าใจถึงการ ใช้ ดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร และสามารถประเมินความเป็นไปได้ของสถานการณ์ที่อาจเปลี่ยนแปลงไปซึ่งทำให้ฝ่ายบริหารอาจต้องปรับลดราคาตามบัญชีของสินทรัพย์ ในอนาคตกิจการอาจจัดกลุ่มข้อมูลที่กำหนดให้เปิดเผยตามย่อหน้าที่ 85.1 ในลักษณะที่สะท้อนให้เห็นถึงเหตุผลของฝ่ายบริหารในการไม่ปรับลดราคาตามบัญชีลง

87 กิจการต้องเปิดเผยนโยบายการบัญชีที่เกี่ยวกับการรับรู้มูลค่าของสินทรัพย์ทางการเงินที่ลดลงตามข้อกำหนดที่ระบุไว้ในย่อหน้าที่ 50 เพื่ออธิบายถึงเหตุผลที่สินทรัพย์ทางการเงินบางรายการแสดงด้วยจำนวนที่สูงกว่ามูลค่ายุติธรรม นอกจากนี้ กิจการต้องเปิดเผยเหตุผลและหลักฐานที่ทำให้ฝ่ายบริหารสรุปว่ากิจการจะได้รับราคาตามบัญชีของสินทรัพย์นั้นคืน ตัวอย่างเช่น แม้ว่ามูลค่ายุติธรรมของเงินให้กู้ยืมที่มีอัตราดอกเบี้ยคงที่จะลดลงต่ำกว่าราคาตามบัญชีเนื่องจากอัตราดอกเบี้ยในตลาดเพิ่มขึ้น ในกรณีดังกล่าว ผู้ให้กู้ อาจไม่ต้องปรับลดราคาตามบัญชีของเงินให้กู้ลง เนื่องจากกิจการตั้งใจจะถือเงินให้กู้นั้นไว้จนครบกำหนด และไม่มีหลักฐานที่แสดงว่าผู้กู้จะผิดนัดชำระหนี้

การป้องกันความเสี่ยงของรายการในอนาคตที่คาดว่าจะเกิด

88 เมื่อกิจการบันทึกเครื่องมือทางการเงินที่ใช้ในการป้องกันความเสี่ยงของรายการบัญชีในอนาคตที่คาดว่าจะเกิด กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลทุกข้อดังต่อไปนี้

88.1 คำอธิบายเกี่ยวกับรายการบัญชีที่คาดว่าจะเกิด และช่วงเวลาที่คาดว่าจะรายการบัญชีนั้นจะเกิดขึ้น

88.2 คำอธิบายถึงเครื่องมือที่ใช้ป้องกันความเสี่ยง

88.3 จำนวนเงินของรายการกำไรหรือรายการขาดทุนที่รอการตัดบัญชีหรือที่ยังไม่ได้รับรู้ และกำหนดเวลาที่คาดว่าจะรายการดังกล่าวจะรับรู้เป็นรายได้หรือค่าใช้จ่ายในกำไรหรือขาดทุน

- 89 กิจการต้องเปิดเผยนโยบายการบัญชีที่แสดงให้เห็นถึงสถานการณ์ที่ทำให้กิจการต้องบันทึกเครื่องมือทางการเงินเป็นเครื่องมือป้องกันความเสี่ยง และลักษณะในการปฏิบัติทางบัญชีที่เกี่ยวกับการรับรู้และการวัดมูลค่าที่ใช้กับเครื่องมือทางการเงินนั้น ข้อมูลที่กำหนดให้เปิดเผยตามย่อหน้าที่ 88 ทำให้ผู้ใช้งบการเงินเข้าใจลักษณะและผลกระทบของการป้องกันความเสี่ยงที่มีต่อรายการในอนาคตที่คาดว่าจะเกิด ข้อมูลดังกล่าวอาจแสดงด้วยยอดรวม หากรายการที่ป้องกันความเสี่ยงไว้ประกอบด้วยรายการที่คาดว่าจะเกิดหลายรายการ หรือรายการที่คาดว่าจะเกิดดังกล่าวมีการป้องกันความเสี่ยงโดยใช้เครื่องมือทางการเงินหลายรายการ
- 90 จำนวนเงินที่ต้องเปิดเผยตามที่กำหนดไว้ในย่อหน้าที่ 88.3 รวมถึงรายการกำไรและรายการขาดทุนคงค้างของเครื่องมือทางการเงินที่ใช้ในการป้องกันความเสี่ยงของรายการในอนาคตที่คาดว่าจะเกิด โดยไม่ต้องคำนึงว่ารายการกำไรและรายการขาดทุนนั้นได้รับรู้ในกำไรหรือขาดทุนหรือไม่ รายการกำไรและรายการขาดทุนคงค้างอาจเป็นรายการที่เกิดขึ้นแล้วเนื่องจากเครื่องมือป้องกันความเสี่ยงได้มีการขายหรือจ่ายชำระ หรืออาจเป็นรายการที่ยังไม่เกิดขึ้นแต่ได้รับรู้ไว้ในงบแสดงฐานะการเงินเนื่องจากเครื่องมือป้องกันความเสี่ยงแสดงด้วยมูลค่ายุติธรรม หรืออาจเป็นรายการที่ไม่ได้รับรู้ในงบแสดงฐานะการเงินเนื่องจากเครื่องมือป้องกันความเสี่ยงแสดงด้วยราคาทุน ไม่ว่าจะเป็กรณีใดข้างต้น รายการกำไรหรือรายการขาดทุนคงค้างของเครื่องมือป้องกันความเสี่ยงต้องไม่รับรู้ในกำไรหรือขาดทุนของกิจการหากรายการที่ป้องกันความเสี่ยงไว้อยังไม่เสร็จสิ้นลง

เงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุน

- 91 กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุนในงบการเงินหรือในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ดังต่อไปนี้
- 91.1 รายการที่มีนัยสำคัญที่รวมอยู่ในกำไรหรือขาดทุนดังต่อไปนี้
- 91.1.1 รายได้ดอกเบี้ย ค่าสิทธิ และเงินปันผลที่เกิดจากเงินลงทุนชั่วคราวและเงินลงทุนระยะยาว
 - 91.1.2 จำนวนรวมของสิ่งตอบแทนจากการขายเงินลงทุนแต่ละประเภท
 - 91.1.3 จำนวนรวมของรายการกำไรและจำนวนรวมของรายการขาดทุนที่เกิดจากการโอนเปลี่ยนหลักทรัพย์เมื่อขายไปเป็นหลักทรัพย์เพื่อค้า
 - 91.1.4 จำนวนรวมของรายการกำไรและจำนวนรวมของรายการขาดทุนจากการจำหน่ายเงินลงทุนแต่ละประเภท
 - 91.1.5 จำนวนรวมของรายการกำไรและจำนวนรวมของรายการขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นของหลักทรัพย์เพื่อค้าและเงินลงทุนทั่วไป

- 91.2 การเปลี่ยนแปลงในระหว่างงวดของส่วนเกินทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าและลักษณะของการเปลี่ยนแปลงนั้น
- 91.3 เงินลงทุนเผื่อขาย แสดงจำนวนเงินแยกต่างหากระหว่างกำไรหรือขาดทุนที่รับรู้ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นในระหว่างงวดและจำนวนที่จัดประเภทจากส่วนของเจ้าของไปกำไรหรือขาดทุนในระหว่างงวด
- 92 กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลสำหรับการขายหรือการโอนเปลี่ยนประเภทตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนดในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ดังต่อไปนี้
 - 92.1 จำนวนต้นทุนตัดจำหน่ายของหลักทรัพย์ที่มีการขายหรือการโอนเปลี่ยน
 - 92.2 จำนวนรวมของรายการกำไรหรือขาดทุนสุทธิที่เกิดขึ้น
 - 92.3 จำนวนรวมของรายการกำไรหรือขาดทุนสุทธิที่ยังไม่เกิดขึ้น
 - 92.4 สถานการณ์อาจทำให้กิจการต้องเปลี่ยนความตั้งใจที่จะถือตราสารหนี้ไปจนครบกำหนดโดยที่ไม่จำเป็นต้องทบทวนความตั้งใจที่จะถือตราสารหนี้รายการอื่นไปจนครบกำหนด ตามย่อหน้าที่ 14 ของมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 105 (ปรับปรุง 2559) เรื่อง เงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุน (เมื่อมีการประกาศใช้) ที่ทำให้กิจการขายหรือโอนเปลี่ยนตราสารหนี้
- 93 กิจการอาจเปิดเผยข้อมูลดังต่อไปนี้เพื่อช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินเข้าใจงบการเงินได้ดียิ่งขึ้น
 - 93.1 การวิเคราะห์เงินลงทุนระยะยาวตามประเภทของเงินลงทุน
 - 93.2 รายละเอียดเกี่ยวกับเงินลงทุนที่มีสัดส่วนอย่างเป็นสาระสำคัญต่อสินทรัพย์ของกิจการ

การเปิดเผยข้อมูลอื่น

นโยบายการบัญชี

- 94 ตามที่กล่าวในย่อหน้าที่ 117 ของมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 1 (ปรับปรุง 2559) เรื่อง การนำเสนองบการเงิน (เมื่อมีการประกาศใช้) กิจการเปิดเผยสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ เกณฑ์การวัดมูลค่าที่ใช้ในการจัดท่างบการเงินและนโยบายการบัญชีอื่นๆ ที่ใช้ซึ่งเกี่ยวข้องกับความสำเร็จในงบการเงิน
- 95 มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้สนับสนุนให้กิจการเปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติมที่จะช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินเข้าใจถึงเครื่องมือทางการเงินที่ขึ้นดังต่อไปนี้
 - 95.1 จำนวนรวมของมูลค่ายุติธรรมที่เปลี่ยนแปลงไปของสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินที่รับรู้เป็นรายได้หรือค่าใช้จ่ายในระหว่างงวด
 - 95.2 จำนวนรวมของรายการกำไรหรือรายการขาดทุนที่รอการตัดบัญชีหรือที่ยังไม่ได้รับรู้ของเครื่องมือป้องกันความเสี่ยงที่ไม่ได้ใช้ในการป้องกันความเสี่ยงของรายการในอนาคตที่คาดว่าจะเกิด
 - 95.3 ยอดรวมถัวเฉลี่ยระหว่างปีของราคาตามบัญชีของสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินที่รับรู้ในงบแสดงฐานะการเงิน ยอดรวมถัวเฉลี่ยระหว่างปีของเงินต้น

มูลค่าที่ตราไว้ จำนวนฐานหรือจำนวนอื่นที่คล้ายคลึงกันของสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินที่ไม่มีการรับรู้ในงบแสดงฐานะการเงิน และยอดรวมถัวเฉลี่ยระหว่างปีของมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงิน โดยเฉพาะเมื่อจำนวนที่แสดงอยู่ ณ วันที่ในงบแสดงฐานะการเงินไม่เป็นตัวแทนที่ดีพอของจำนวนในระหว่างปี

การปฏิบัติในช่วงเปลี่ยนแปลง

- 96 มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2559) เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม (เมื่อมีการประกาศใช้) ทำให้เกิดการปรับปรุงย่อหน้าที่ 80 ถึง 84 และ 94 กิจการถือปฏิบัติเกี่ยวกับการปรับปรุงของมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้เมื่อถือปฏิบัติตามการปรับปรุงของมาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าว

วันถือปฏิบัติ

- 97 มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ให้ถือปฏิบัติกับงบการเงินสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2560 เป็นต้นไป ทั้งนี้สนับสนุนให้นำไปใช้ก่อนวันถือปฏิบัติ หากกิจการถือปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้สำหรับงวดก่อนวันที่มีผลบังคับใช้ กิจการต้องเปิดเผยข้อเท็จจริงดังกล่าวด้วย

ภาคผนวก

ภาคผนวกนี้ทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางเท่านั้นและไม่ถือเป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานการบัญชี

ภาคผนวกนี้จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายและแสดงถึงการนำมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้มาปฏิบัติกับเครื่องมือทางการเงินที่ใช้กันโดยทั่วไป ภาคผนวกนี้เป็นเพียงการแสดงตัวอย่างและวิธีที่ใช้ตัวอย่างอาจไม่ใช่วิธีเดียวที่มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้อุญาตให้ใช้ภายใต้สถานการณ์ที่สร้างขึ้น การเปลี่ยนแปลงข้อสมมติบางประการภายใต้สถานการณ์ที่สร้างขึ้นอาจทำให้การแสดงรายการหรือการเปิดเผยข้อมูลของเครื่องมือทางการเงินบางชนิดเปลี่ยนแปลงไปอย่างมีสาระสำคัญ อีกประการหนึ่ง ภาคผนวกนี้ไม่ได้จัดทำขึ้นเพื่อแสดงถึงการนำข้อกำหนดที่จำเป็นทุกข้อในมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ มาปฏิบัติ ดังนั้น หากตัวอย่างในภาคผนวกขัดแย้งกับข้อกำหนดในมาตรฐาน กิจการต้องยึดถือข้อกำหนดในมาตรฐานเป็นหลักแทนที่จะปฏิบัติตามตัวอย่างที่ให้ไว้

มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ไม่ครอบคลุมถึงการรับรู้หรือการวัดมูลค่าเครื่องมือทางการเงิน แต่ตัวอย่างในภาคผนวกอาจจำเป็นต้องสมมติถึงวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการรับรู้และการวัดมูลค่าเครื่องมือทางการเงินที่แสดงไว้

ภาคผนวกนี้ได้จัดทำขึ้นโดยครอบคลุมเรื่องดังต่อไปนี้

- ก) คำนิยามของเครื่องมือทางการเงิน สินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินที่ใช้กันโดยทั่วไป
- ข) หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น
- ค) การหักกลบสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงิน
- ง) การเปิดเผยข้อมูล

ก) คำนิยามของเครื่องมือทางการเงิน สินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินที่ใช้กันโดยทั่วไป

1 เงินสดถือเป็นสินทรัพย์ทางการเงิน เนื่องจากกิจการสามารถนำเงินสดมาใช้ในการแลกเปลี่ยนและใช้เงินสดนั้นเป็นเกณฑ์ในการวัดมูลค่ารายการบัญชีและการแสดงรายการในงบการเงิน เงินฝากธนาคาร หรือเงินฝากสถาบันการเงินที่คล้ายคลึงกันถือเป็นสินทรัพย์ทางการเงินเช่นกัน เนื่องจากเงินฝากธนาคารแสดงให้เห็นถึงสิทธิตามสัญญาที่ผู้ฝากจะได้รับเงินสดจากธนาคารหรือส่งจ่ายเงินฝากนั้นโดยจ่ายเช็คหรือเครื่องมือทางการเงินอื่นที่คล้ายคลึงกันให้กับเจ้าหนี้เพื่อชำระหนี้สินทางการเงิน

2 เครื่องมือทางการเงินที่ใช้กันโดยทั่วไปคือ สินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินซึ่งก่อให้เกิดสิทธิตามสัญญาที่จะได้รับหรือที่จะต้องจ่ายเงินสด ตัวอย่างเช่น

- 2.1 ลูกหนี้และเจ้าหนี้การค้า
- 2.2 ลูกหนี้และเจ้าหนี้ตัวเงิน
- 2.3 ลูกหนี้และเจ้าหนี้เงินกู้

2.4 ลูกหนี้และเจ้าหนี้หุ้นกู้

ตัวอย่างแต่ละกรณีแสดงให้เห็นถึง สิทธิตามสัญญาที่จะได้รับเงินสดของผู้สัญญาฝ่ายหนึ่งซึ่งจับคู่กับภาระผูกพันที่จะต้องจ่ายเงินสดของผู้สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง

- 3 เครื่องมือทางการเงินอีกประเภทหนึ่งแสดงให้เห็นถึงสิทธิตามสัญญาที่จะได้รับหรือที่จะต้องจ่ายโดยใช้สินทรัพย์ทางการเงินที่ไม่ใช่เงินสด ตัวอย่างเช่น ตัวเงินที่ต้องจ่ายคืนด้วยพันธบัตรรัฐบาลให้สิทธิตามสัญญาแก่ผู้ถือที่จะได้รับพันธบัตรรัฐบาลและในขณะเดียวกันก่อให้เกิดภาระผูกพันตามสัญญาแก่ผู้ออกที่จะต้องส่งมอบพันธบัตรรัฐบาลนั้น พันธบัตรรัฐบาลถือเป็นสินทรัพย์ทางการเงินของผู้ถือ เนื่องจากพันธบัตรรัฐบาลแสดงให้เห็นถึงภาระผูกพันของรัฐบาลที่จะต้องจ่ายเงินสดให้แก่ผู้ถือ ดังนั้น ตัวเงินถือเป็นสินทรัพย์ทางการเงินสำหรับผู้ถือ ในขณะที่ตัวถือเป็นหนี้สินทางการเงินสำหรับผู้ถือ
- 4 มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 17 (ปรับปรุง 2559) เรื่อง สัญญาเช่า (เมื่อมีการประกาศใช้) กำหนดให้กิจการต้องบันทึกสัญญาเช่าการเงินเป็นการขายที่ต้องจ่ายชำระในภายหลัง สัญญาเช่าระยะยาวถือเป็นสัญญาที่ก่อให้เกิดสิทธิแก่ผู้ให้เช่าที่จะได้รับเงินสดเป็นงวด ๆ และภาระผูกพันแก่ผู้เช่าที่จะต้องจ่ายเงินสดเป็นงวด ๆ ในลักษณะที่เหมือนกับการผ่อนชำระเงินต้นและดอกเบี้ยภายใต้สัญญาเงินกู้ ผู้ให้เช่าบันทึกการลงทุนในสัญญาเช่าระยะยาวเป็นสินทรัพย์ประเภทลูกหนี้แทนที่จะบันทึกเป็นสินทรัพย์ที่ให้เช่าในทางกลับกัน สัญญาเช่าดำเนินงานถือว่าผู้ให้เช่ามีภาระผูกพันที่จะให้ผู้เช่าใช้สินทรัพย์ในอนาคตเพื่อแลกกับสิ่งตอบแทนในลักษณะที่คล้ายกับการรับค่าธรรมเนียมในการให้บริการ ผู้ให้เช่ายังคงบันทึกสินทรัพย์ที่ให้เช่าในงบแสดงฐานะการเงินต่อไปโดยต้องไม่บันทึกจำนวนลูกหนี้ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตภายใต้สัญญาเช่า ดังนั้น สัญญาเช่าการเงินถือเป็นเครื่องมือทางการเงิน แต่สัญญาเช่าดำเนินงานไม่ถือเป็นเครื่องมือทางการเงิน (ยกเว้นเงินงวดที่ถึงกำหนดชำระในปัจจุบัน)

ตราสารทุน

- 5 ตัวอย่างของตราสารทุน ได้แก่ หุ้นทุน หุ้นบุริมสิทธิบางชนิด ใบสำคัญแสดงสิทธิซื้อหุ้นหรือสิทธิเลือกซื้อหรือขายหุ้นสามัญของกิจการผู้ออก ภาระผูกพันของกิจการที่จะต้องออกตราสารทุนของตนเพื่อแลกเปลี่ยนกับสินทรัพย์ทางการเงินของผู้สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งไม่ถือเป็นสัญญาที่จะทำให้กิจการอาจต้องเสียประโยชน์ เนื่องจากการแลกเปลี่ยนนั้นทำให้ส่วนของเจ้าของในกิจการเพิ่มขึ้นซึ่งไม่ทำให้กิจการต้องเสียประโยชน์แต่อย่างใด แม้ว่าผู้ถือตราสารอาจได้รับความสูญเสียอันเกิดจากการลดลงของมูลค่ายุติธรรมของตราสารที่ตนถืออยู่เนื่องจากกิจการมีภาระผูกพันที่จะต้องออกตราสาร แต่ภาระผูกพันนั้นก็ได้ทำให้กิจการเป็นฝ่ายที่ต้องเสียประโยชน์
- 6 สิทธิเลือกซื้อหรือขาย หรือเครื่องมือทางการเงินอื่นที่คล้ายคลึงกันซึ่งให้สิทธิแก่กิจการในการซื้อตราสารทุนของตนเองไม่ถือเป็นเครื่องมือทางการเงินของกิจการ เนื่องจากกิจการจะไม่ได้รับเงินสดหรือสินทรัพย์ทางการเงินอื่นจากการใช้สิทธิเลือกซื้อหรือขายนั้น การใช้สิทธิเลือกซื้อหรือขายอาจไม่ทำให้กิจการต้องเสียประโยชน์อันใด เนื่องจากส่วนของเจ้าของที่ลดลงเกิดขึ้นพร้อมกับกระแสเงินสดที่จ่ายออกไป นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงในส่วนของเจ้าของที่เกิดจากการที่กิจการซื้อคืนหรือยกเลิก

ตราสารทุนของกิจการเองไม่ทำให้กิจการต้องรับรู้รายการกำไรหรือรายการขาดทุน เนื่องจากผลกำไรหรือขาดทุนจากการโอนตราสารทุนจะเกิดขึ้นระหว่างผู้ถือหุ้นที่ขายคืนตราสารทุนกับผู้ถือหุ้นที่ถือตราสารทุนนั้นต่อไป

ตราสารอนุพันธ์

- 7 ณ วันที่ทำสัญญา ตราสารอนุพันธ์จะทำให้กิจการมีสิทธิตามสัญญาที่จะแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ทางการเงินกับคู่สัญญาภายใต้เงื่อนไขที่อาจทำให้กิจการได้รับประโยชน์ หรือทำให้กิจการมีภาระผูกพันตามสัญญาที่จะแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ทางการเงินกับคู่สัญญาภายใต้เงื่อนไขที่อาจทำให้กิจการเสียประโยชน์ ตราสารอนุพันธ์บางชนิดทำให้กิจการได้รับทั้งสิทธิและภาระผูกพันในการแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ทางการเงินภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดขึ้น ณ วันที่ทำสัญญาตราสารอนุพันธ์ ดังนั้นเมื่อราคาตลาดของสินทรัพย์ทางการเงินเปลี่ยนแปลง เงื่อนไขนั้นอาจทำให้กิจการได้รับหรือเสียประโยชน์ได้
- 8 สิทธิเลือกซื้อหรือขายเครื่องมือทางการเงินให้แก่ผู้ถือที่จะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตที่อาจเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงินที่ระบุไว้ในสัญญา ในทางกลับกัน ผู้ออกสิทธิเลือกดังกล่าวจะมีภาระผูกพันที่ต้องสละประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตที่อาจเกิดจากเครื่องมือทางการเงินที่ระบุไว้ในสัญญาหรือต้องรับผลสูญเสียที่อาจเกิดจากการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงินนั้น สิทธิตามสัญญาของผู้ถือและภาระผูกพันของผู้ถือถือเป็นสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินตามคำนิยาม ส่วนเครื่องมือทางการเงินที่ระบุไว้ในสิทธิเลือกซื้อหรือขายอาจเป็นสินทรัพย์ทางการเงินชนิดใดชนิดหนึ่ง เช่น หุ้นหรือเครื่องมือทางการเงินที่ระบุอัตราดอกเบี้ย แม้ว่าสิทธิเลือกซื้อหรือขายในบางครั้งจะกำหนดให้ผู้ถือต้องออกตราสารหนี้แทนการโอนสินทรัพย์ทางการเงิน แต่หากผู้ถือใช้สิทธิในการเลือกซื้อหรือตราสารหนี้ที่ได้รับก็ยังคงถือเป็นสินทรัพย์ทางการเงินของผู้ถือ กิจการต้องพิจารณาสิทธิของผู้ถือในการแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ภายใต้เงื่อนไขที่อาจทำให้ผู้ถือได้ประโยชน์และภาระผูกพันของผู้ถือในการแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ภายใต้เงื่อนไขที่อาจทำให้ผู้ถือเสียประโยชน์แยกจากสินทรัพย์ที่นำมาแลกเปลี่ยนกัน นอกจากนี้ความน่าจะเป็นที่ผู้ถือจะใช้สิทธิเลือกซื้อหรือขายนั้นไม่มีผลกระทบต่อสิทธิและภาระผูกพันที่มีอยู่ของทั้งทางฝ่ายผู้ถือและผู้ออก สิทธิเลือกซื้อหรือขายสินทรัพย์ที่ไม่ใช่สินทรัพย์ทางการเงิน (เช่น ผลผลิตทางการเกษตรและแร่) ไม่ทำให้เกิดสินทรัพย์ทางการเงินหรือหนี้สินทางการเงินตามคำนิยามเนื่องจากสิทธิเลือกนั้นไม่ใช่สัญญาที่จะทำให้กิจการได้รับหรือต้องส่งมอบสินทรัพย์ทางการเงินหรือทำให้กิจการต้องทำการแลกเปลี่ยนเครื่องมือทางการเงิน
- 9 ตราสารอนุพันธ์อีกตัวอย่างหนึ่งคือ สัญญาล่วงหน้าที่จะมีการรับหรือจ่ายภายในหกเดือน โดยที่ผู้ซื้อสัญญาจะส่งมอบเงินสดจำนวน 1,000,000 บาท เพื่อแลกเปลี่ยนกับพันธบัตรรัฐบาลที่มีอัตราดอกเบี้ยคงที่และมีมูลค่าที่ตราไว้จำนวน 1,000,000 บาท โดยคู่สัญญา มีสิทธิและภาระผูกพันที่จะแลกเปลี่ยนเครื่องมือทางการเงินตามสัญญา ในกรณีที่ราคาตลาดของพันธบัตรรัฐบาลเพิ่มสูงเกินกว่า 1,000,000 บาท ผู้ซื้อจะได้รับประโยชน์จากการเพิ่มขึ้นของราคาตลาดในขณะที่ผู้ขายเสียประโยชน์

ส่วนในกรณีที่ราคาตลาดต่ำกว่า 1,000,000 บาท ผลกระทบในทางตรงกันข้ามจะเกิดขึ้น สัญญาล่วงหน้านี้มีผลทำให้ผู้ซื้อที่มีสิทธิตามสัญญาที่เป็นสินทรัพย์ทางการเงิน (คล้ายกับสิทธิเลือกซื้อ) และมีภาระผูกพันตามสัญญาที่เป็นหนี้สินทางการเงิน (คล้ายกับสิทธิเลือกขาย) และมีภาระผูกพันตามสัญญาที่เป็นหนี้สินทางการเงิน (คล้ายกับสิทธิเลือกซื้อ) สิทธิและภาระผูกพันตามสัญญาซึ่งก่อให้เกิดสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินมีความแตกต่างกันจึงต้องแยกจากเครื่องมือทางการเงินที่ระบุไว้ในสัญญา เช่น พันธบัตรหรือเงินสดที่จะใช้ในการแลกเปลี่ยน ข้อแตกต่างที่สำคัญระหว่างสัญญาล่วงหน้ากับสิทธิเลือกซื้อหรือขายคือ สัญญาล่วงหน้าทำให้คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายมีภาระผูกพันที่จะต้องปฏิบัติตามสัญญา ณ เวลาที่ได้ตกลงกัน ในขณะที่สิทธิเลือกซื้อหรือขายทำให้คู่สัญญาต้องปฏิบัติตามภาระผูกพันเฉพาะเมื่อผู้ถือสิทธิเลือกที่จะใช้สิทธิดังกล่าว

- 10 ตราสารอนุพันธ์หลายประเภททำให้เกิดสิทธิหรือก่อให้เกิดภาระผูกพันจากการแลกเปลี่ยนในอนาคต เช่น สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย สัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงิน เล็ตเตอร์ออฟเครดิต สัญญากำหนดอัตราเพดานดอกเบี้ยเงินกู้ สัญญากำหนดอัตราเพดานดอกเบี้ยขั้นต่ำและภาระผูกพันในการกู้ยืม สัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยอาจถือเป็นสัญญาล่วงหน้าชนิดหนึ่งซึ่งคู่สัญญาตกลงที่จะแลกเปลี่ยนเงินสดอย่างต่อเนื่องในอนาคตซึ่งจำนวนเงินสดนั้นคำนวณจากอัตราดอกเบี้ยลอยตัวสำหรับคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งและจากอัตราดอกเบี้ยคงที่สำหรับคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง สัญญานาครดก็ถือเป็นสัญญาล่วงหน้าประเภทหนึ่ง ซึ่งมีรูปแบบเป็นมาตรฐานและมีการซื้อขายกันในตลาดการเงิน

สัญญาที่อ้างอิงกับสินค้า และเครื่องมือทางการเงินที่เชื่อมโยงกับสินค้า

- 11 ตามที่ระบุไว้ในย่อหน้าที่ 16 ของมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ สัญญาที่ทำให้เกิดการรับหรือส่งมอบสินทรัพย์ไม่ถือเป็นเครื่องมือทางการเงิน เช่น สิทธิเลือกซื้อหรือขายสินค้าหรือสัญญานาครดหรือสัญญาล่วงหน้าในการซื้อขายแร่เงิน สัญญาที่อ้างอิงกับสินค้าประเภทนี้อาจมีรูปแบบที่เป็นมาตรฐานและมีการซื้อขายในตลาดที่จัดตั้งอย่างเป็นระบบในลักษณะเดียวกับตราสารอนุพันธ์ ตัวอย่างเช่นสัญญานาครดของสินค้าอาจซื้อขายได้ทันทีโดยใช้เงินสด เนื่องจากสัญญาดังกล่าวมีการจดทะเบียนในตลาดและอาจเปลี่ยนมือได้หลายครั้ง คู่สัญญาที่ซื้อและขายสัญญานั้นโดยแท้จริงแล้วได้ตกลงซื้อขายสินค้าที่ระบุไว้ในสัญญา สถานการณ์ต่อไปนี้ไม่ทำให้ลักษณะสำคัญของสัญญาเปลี่ยนแปลงไปจนทำให้สัญญานั้นสามารถถือเป็นเครื่องมือทางการเงินได้
 - 11.1 สัญญาซื้อขายสินค้าสามารถซื้อหรือขายกันได้โดยใช้เงินสด
 - 11.2 สัญญาซื้อขายสินค้าสามารถซื้อหรือขายกันได้โดยสะดวก
 - 11.3 มีความเป็นไปได้ที่จะต่อรองเพื่อจ่ายชำระเป็นเงินสดแทนการส่งมอบเป็นสินค้า
- 12 สัญญารับหรือส่งมอบสินทรัพย์ไม่ถือเป็นสินทรัพย์ทางการเงินของคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งและไม่ถือเป็นหนี้สินทางการเงินของคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง เว้นแต่จะมีการชะลอการจ่ายออกไปจนเกินกว่าวันที่กำหนดให้ส่งมอบสินทรัพย์ตามสัญญาเดิม ซึ่งจะทำให้สัญญานั้นกลายเป็นการซื้อหรือขายสินทรัพย์โดยมีการให้สินเชื่อทางการค้า

- 13 สัญญาที่อ้างอิงกับสินค้าอาจเป็นสัญญาที่อ้างอิงกับราคาสินค้าโดยไม่มีการส่งมอบสินค้านั้น สัญญาดังกล่าวต้องรับหรือจ่ายชำระเป็นเงินสดด้วยจำนวนที่กำหนดขึ้นตามสูตรที่ระบุไว้ในสัญญาแทนที่จะจ่ายด้วยจำนวนที่คงที่ ตัวอย่างเช่น จำนวนเงินต้นของหุ้นกู้ อาจคำนวณโดยการคูณราคาตลาดของน้ำมันที่มีอยู่ ณ วันที่ครบกำหนดกับปริมาณน้ำมันที่เป็นจำนวนคงที่ จำนวนเงินต้นนั้นเป็นดัชนีที่อ้างอิงกับราคาน้ำมันซึ่งจะต้องรับหรือจ่ายชำระเป็นเงินสดเท่านั้น สัญญาดังกล่าวถือเป็นเครื่องมือทางการเงิน
- 14 เครื่องมือทางการเงินตามคำนิยามรวมถึงสัญญาที่ทำให้เกิดสินทรัพย์ที่ไม่ใช่สินทรัพย์ทางการเงินหรือหนี้สินที่ไม่ใช่หนี้สินทางการเงินเพิ่มเติมจากสินทรัพย์ทางการเงินหรือหนี้สินทางการเงิน เครื่องมือทางการเงินเหล่านั้นมักให้สิทธิแก่คู่สัญญาฝ่ายหนึ่งในการเลือกแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ทางการเงินกับสินทรัพย์ที่ไม่ใช่สินทรัพย์ทางการเงิน ตัวอย่างเช่น หุ้นกู้ที่อ้างอิงกับราคาน้ำมันอาจให้สิทธิกับผู้ถือที่จะได้รับดอกเบี้ยจ่ายในงวดที่ได้รับระบุไว้แน่นอนและเป็นจำนวนเงินสดซึ่งคงที่เมื่อถึงวันครบกำหนด โดยที่ผู้ถือมีสิทธิเลือกที่จะแลกเปลี่ยนจำนวนเงินต้นกับปริมาณน้ำมันในจำนวนที่คงที่ ความต้องการในการใช้สิทธิเลือกนั้นจะเปลี่ยนแปลงไปตามเวลาขึ้นอยู่กับมูลค่ายุติธรรมของน้ำมันและอัตราแลกเปลี่ยนเงินสดเป็นน้ำมันตามทีระบุไว้ในหุ้นกู้ ความตั้งใจของผู้ถือหุ้นกู้ในการใช้สิทธิเลือกนั้นไม่มีผลกระทบต่อเนื้อหาขององค์ประกอบของสินทรัพย์ ดังนั้นสินทรัพย์ทางการเงินของผู้ถือและหนี้สินทางการเงินของผู้ออกทำให้หุ้นกุดังกล่าวเป็นเครื่องมือทางการเงินแม้ว่าจะก่อให้เกิดสินทรัพย์และหนี้สินประเภทอื่นด้วย
- 15 แม้ว่ามาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ไม่ได้จัดทำขึ้นเพื่อให้ใช้ปฏิบัติกับสินค้าหรือสัญญาอื่นที่ไม่เป็นไปตามคำนิยาม ก็อาจพิจารณาถึงความเหมาะสมในการนำข้อกำหนดเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลในมาตรฐานการบัญชีนี้มาประยุกต์ใช้สำหรับสัญญาดังกล่าวได้ในบางส่วน

ข) หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น

- 16 ตามปกติ ผู้ออกจะไม่มีผลในการจัดประเภทเครื่องมือทางการเงินบางชนิดเป็นหนี้สินหรือส่วนของผู้ถือหุ้น ตัวอย่างของเครื่องมือทางการเงินที่ถือเป็นส่วนของผู้ถือหุ้น ได้แก่ ตราสารทุนประเภทหุ้นสามัญและสิทธิเลือกซื้อหรือขาย ซึ่งทำให้ผู้ออกสิทธิดังกล่าวต้องออกหุ้นสามัญเป็นการแลกเปลี่ยน หุ้นสามัญไม่ทำให้ผู้ออกมีภาระผูกพันที่จะต้องโอนสินทรัพย์ให้กับผู้ถือหุ้น เว้นแต่เมื่อผู้ออกแบ่งปันส่วนทุนให้กับผู้ถือหุ้นอย่างเป็นทางการและมีภาระผูกพันที่จะจ่ายการแบ่งปันนั้นให้กับผู้ถือหุ้น เช่น ในกรณีของการประกาศจ่ายเงินปันผล หรือในกรณีที่กิจการกำลังเลิกกิจการและต้องแบ่งปันสินทรัพย์ที่เหลืออยู่หลังจากที่จ่ายชำระหนี้สินหมดแล้วให้กับผู้ถือหุ้น

ตราสารหนี้ที่ไม่มีวันครบกำหนด

- 17 ตามปกติ ตราสารหนี้ที่ไม่มีวันครบกำหนด เช่น หุ้นกู้ที่ไม่มีวันครบกำหนดจะให้สิทธิตามสัญญากับผู้ถือในการรับดอกเบี้ย นับจากวันที่ระบุไว้โดยไม่กำหนด โดยที่ผู้ถือจะไม่ได้รับคืนเงินต้นหรือมีสิทธิได้รับคืนเงินต้นในเวลาที่นานมาก ตัวอย่างเช่น กิจการอาจออกเครื่องมือทางการเงินที่ทำให้กิจการต้องจ่ายดอกเบี้ยไปอย่างไม่มีกำหนดในอัตรา 8 % ต่อปี คูณกับมูลค่าที่ตราไว้หรือจำนวน

เงินต้น 1,000 บาท สมมติว่าอัตราดอกเบี้ย 8 % เป็นอัตราที่เท่ากับอัตราดอกเบี้ยในตลาด ในขณะที่ออกเครื่องมือทางการเงินดังกล่าวผู้ออกมีภาระผูกพันตามสัญญาที่จะต้องจ่ายดอกเบี้ยเป็นงวด ๆ ไปในอนาคตซึ่งมีมูลค่ายุติธรรมหรือมูลค่าปัจจุบันเท่ากับ 1,000 บาท ผู้ถือและผู้ออกเครื่องมือทางการเงินมีสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินจำนวน 1,000 บาทตามลำดับ และมีดอกเบี้ยรับและดอกเบี้ยจ่ายที่เกี่ยวข้องจำนวน 80 บาทเป็นประจำทุกปีอย่างไม่มีกำหนด

หุ้นบุริมสิทธิ

- 18 กิจการอาจออกหุ้นบุริมสิทธิ โดยกำหนดให้ผู้ถือมีบุริมสิทธิหลายรูปแบบ ในการจัดประเภทหุ้นบุริมสิทธิเป็นหนี้สินหรือส่วนของผู้ถือหุ้น กิจการต้องประเมินถึงสิทธิที่ระบุอยู่ในหุ้นบุริมสิทธิเพื่อกำหนดว่าหุ้นนั้นมีลักษณะสำคัญที่เป็นหนี้สินทางการเงินหรือไม่ ตัวอย่างเช่น หุ้นบุริมสิทธิที่ให้ผู้ถือในการไถ่ถอนตามสิทธิเลือกของผู้ถือหรือไถ่ถอน ณ วันใดวันหนึ่งถือเป็นหนี้สินทางการเงินตามคำนิยามหากผู้ออกมีภาระผูกพันที่จะโอนสินทรัพย์ทางการเงินให้กับผู้ถือหุ้นนั้น การที่ผู้ออกไม่มีความสามารถที่จะปฏิบัติตามภาระผูกพันในการไถ่ถอนหุ้นบุริมสิทธิไม่ทำให้ภาระผูกพันนั้นหมดสภาพลง ไม่ว่าผู้ออกจะไม่สามารถหาเงินทุนมาจ่ายหรือการจ่ายไม่สามารถทำได้เนื่องจากข้อจำกัดทางกฎหมายหรือตามสัญญา นอกจากนี้สิทธิเลือกของผู้ออกที่จะไถ่ถอนหุ้นไม่ถือเป็นหนี้สินทางการเงินตามคำนิยาม เนื่องจากผู้ออกไม่มีภาระผูกพันในปัจจุบันที่จะโอนสินทรัพย์ทางการเงินให้กับผู้ถือหุ้นเพราะการไถ่ถอนนั้นขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้ออกแต่เพียงผู้เดียว อย่างไรก็ตาม ภาระผูกพันจะเกิดขึ้นที่ผู้ออกหุ้นตัดสินใจใช้สิทธิเลือกในการไถ่ถอนหุ้นและแจ้งให้ผู้ถือหุ้นทราบอย่างเป็นทางการถึงความตั้งใจที่จะไถ่ถอนหุ้นนั้น
- 19 การจัดประเภทหุ้นบุริมสิทธิที่ไม่สามารถไถ่ถอนได้ต้องกำหนดจากสิทธิอย่างอื่นที่มีอยู่ในหุ้นนั้น หุ้นบุริมสิทธิจะถือว่าเป็นตราสารทุนหากการจ่ายตอบแทนให้กับผู้ถือหุ้นบุริมสิทธิขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้ออกเพียงผู้เดียวไม่ว่าผลตอบแทนนั้นจะเป็นแบบสะสมหรือไม่สะสม

เครื่องมือทางการเงินแบบผสม

- 20 ข้อกำหนดในย่อหน้าที่ 25 ของมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ใช้ปฏิบัติกับเครื่องมือทางการเงินแบบผสมบางกลุ่มโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะให้ผู้ออกแสดงองค์ประกอบที่เป็นหนี้สินและองค์ประกอบที่เป็นทุนแยกจากกันในงบแสดงฐานะการเงิน ย่อหน้าที่ 25 ไม่ครอบคลุมถึงเครื่องมือทางการเงินแบบผสมทางด้านผู้ถือ
- 21 เครื่องมือทางการเงินแบบผสมที่ใช้กันโดยทั่วไปคือ ตราสารหนี้ที่ออกพร้อมกับสิทธิเลือกแปลงสภาพ เช่น หุ้นกู้ที่สามารถแปลงสภาพเป็นหุ้นทุนของผู้ออก ย่อหน้าที่ 25 ของมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้กำหนดให้ผู้ออกเครื่องมือทางการเงินดังกล่าวแสดงองค์ประกอบที่เป็นหนี้สินและองค์ประกอบที่เป็นทุนแยกจากกันในงบแสดงฐานะการเงินนับตั้งแต่วันที่มีการรับรู้เมื่อเริ่มแรก
 - 21.1 ภาระผูกพันของผู้ออกที่จะต้องจ่ายดอกเบี้ยเป็นงวด ๆ ตามที่กำหนดไว้และที่จะต้องจ่ายเงินต้นถือเป็นหนี้สินทางการเงินตราสารหนี้ที่เครื่องมือทางการเงินนั้นยังไม่มีแปลงสภาพมูลค่า

ยุติธรรม ณ วันที่ทำสัญญาขององค์ประกอบที่เป็นหนี้สิน คือ มูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสด ในอนาคตตามสัญญาคิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยในตลาด ณ วันที่ออกของเครื่องมือทางการเงิน ที่เหมือนกับหรือที่คล้ายคลึงกับเครื่องมือทางการเงินที่ออกโดยไม่มีสิทธิเลือกแปลงสภาพ รวมอยู่ด้วยไม่ว่าจะเป็นความน่าเชื่อถือ กระแสเงินสด หรือเงื่อนไขที่ระบุไว้

21.2 ในกรณีตราสารทุนเป็นสิทธิเลือกที่จะแปลงสภาพหนี้สินให้เป็นส่วนของผู้ถือหุ้น มูลค่ายุติธรรมของสิทธิเลือกดังกล่าวประกอบด้วย มูลค่าตามสิทธิและมูลค่าตามเวลา มูลค่าตามสิทธิของสิทธิเลือกหรือของตราสารอนุพันธ์อื่นคือ ส่วนของมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงินที่ระบุไว้ในสิทธิเลือกซึ่งสูงกว่าราคาตามสิทธิที่เครื่องมือทางการเงินนั้น จะใช้ในการแลกเปลี่ยน ตัวอย่างเช่น สิทธิเลือกที่จะแลกเปลี่ยนหุ้นกู้เป็นหุ้นสามัญ กำหนดให้หุ้นกู้สามารถแปลงเป็นหุ้นทุนด้วยราคา 10 บาท หากราคาตลาดของหุ้นทุน เท่ากับ 12 บาท มูลค่าตามสิทธิจะเท่ากับ $12 - 10 = 2$ บาท สิทธิเลือกจะมีมูลค่าสูงหากมูลค่าตามสิทธิสูง มูลค่าตามเวลาจะขึ้นอยู่กับระยะเวลาที่เหลืออยู่ของสิทธิเลือกจนกระทั่งครบกำหนดหรือหมดอายุ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงรายได้ที่ผู้ถือสิทธิต้องละทิ้งจากการเลือกที่จะไม่ถือเครื่องมือทางการเงินที่ระบุไว้ ต้นทุนที่ผู้ถือสิทธิสามารถหลีกเลี่ยงได้จากการที่ไม่ต้องจัดหาเงินทุนเพื่อให้ได้มาซึ่งเครื่องมือทางการเงินที่ระบุไว้ และมูลค่าของความน่าจะเป็นที่มูลค่าตามสิทธิจะเพิ่มขึ้นก่อนที่สิทธิเลือกจะครบกำหนดหรือหมดอายุ อันเนื่องมาจากต้องจัดหาเงินทุนเพื่อเครื่องมือทางการเงินมูลค่าที่ควรจะเป็นอันเนื่องมาจากความผันผวนในอนาคตของมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงินที่ระบุไว้ ตามปกติ สิทธิเลือกแปลงสภาพซึ่งออกให้พร้อมกับหุ้นกู้แปลงสภาพหรือเครื่องมือทางการเงินอื่นที่คล้ายคลึงกันจะมีมูลค่าตามสิทธิ ณ วันที่ออกเท่ากับศูนย์

22 ย่อหน้าที่ 30 ของมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้อธิบายถึงวิธีการวัดมูลค่าองค์ประกอบของเครื่องมือทางการเงินแบบผสม ณ วันที่รับรู้เมื่อเริ่มแรก ตัวอย่างต่อไปนี้แสดงรายละเอียดในการนำวิธีการวัดมูลค่าที่กล่าวถึงมาใช้

กิจการออกหุ้นกู้แปลงสภาพ 2,000 หุ้น ณ วันต้นปีของปีที่ 1 หุ้นกู้มีอายุ 3 ปี และออกจำหน่ายตามมูลค่าที่ตราไว้จำนวน 1,000 บาทต่อหุ้น ซึ่งทำให้กิจการได้รับเงิน 2,000,000 บาท กิจการกำหนดจ่ายดอกเบี้ยทุกปีในอัตราดอกเบี้ย 6% ต่อปี หุ้นกู้แต่ละหุ้นสามารถแปลงสภาพเป็นหุ้นสามัญจำนวน 250 หุ้น ได้ทุกเมื่อจนกระทั่งถึงวันครบกำหนด

ณ วันที่ออกหุ้นกู้ อัตราดอกเบี้ยในตลาดที่เป็นอยู่สำหรับหุ้นกู้ที่คล้ายคลึงกันแต่ไม่มีสิทธิเลือกแปลงสภาพ คือ 9% ราคาตลาดของหุ้นสามัญ ณ วันที่ออกคือ 3 บาทต่อหุ้น เงินปันผลที่คาดว่าจะออกหุ้นจะต้องจ่าย ณ วันสิ้นงวดของแต่ละปีตลอดอายุของหุ้นกู้ซึ่งมีเวลา 3 ปี มีจำนวน 0.14 บาทต่อหุ้น อัตราดอกเบี้ยที่ปราศจากความเสี่ยงสำหรับช่วงเวลา 3 ปี คือ 5% ต่อปี

การวัดมูลค่าขององค์ประกอบที่เป็นทุนจากส่วนที่เหลืออยู่

ตัวอย่างนี้จะวัดค่าองค์ประกอบที่เป็นหนี้สินก่อนแล้วจึงวัดค่าองค์ประกอบที่เป็นทุนซึ่งจะเท่ากับผลต่างระหว่างสิ่งตอบแทนที่ได้รับจากหุ้นกู้ ณ วันที่ออกกับมูลค่ายุติธรรมของหนี้สิน มูลค่ายุติธรรมขององค์ประกอบที่เป็นหนี้สินต้องคำนวณโดยใช้อัตราส่วนลด 9% ซึ่งเป็นอัตราลดของหุ้นกู้ที่คล้ายคลึงกันแต่ไม่มีสิทธิเลือกแปลงสภาพ การคำนวณเป็นดังนี้

มูลค่าปัจจุบันของเงินต้น (2,000,000 บาท ที่จะต้องจ่ายในอีก 3 ปีข้างหน้า)	1,544,367 บาท
มูลค่าปัจจุบันของดอกเบี้ย (120,000 บาท จ่ายเป็นประจำทุกปีเป็นเวลา 3 ปี)	<u>303,755</u> บาท
องค์ประกอบที่เป็นหนี้สินทั้งสิ้น	1,848,122 บาท
องค์ประกอบที่เป็นทุน (โดยการหักจากสิ่งตอบแทน)	<u>151,878</u> บาท
สิ่งตอบแทนที่ได้รับจากหุ้นกู้	<u>2,000,000</u> บาท

การวัดมูลค่าองค์ประกอบที่เป็นทุนโดยใช้แบบจำลองการวัดมูลค่าสิทธิเลือกซื้อหรือขาย

แบบจำลองการวัดมูลค่าสิทธิเลือกซื้อหรือขายอาจนำมาใช้ในการวัดมูลค่ายุติธรรมของสิทธิเลือกโดยตรงแทนที่จะใช้วิธีตามที่แสดงไว้ข้างต้น แบบจำลองดังกล่าวมีหลายชนิด เช่น แบบจำลองของแบล็คโพลล์ ซึ่งเป็นแบบจำลองที่จะรู้จักกันมากที่สุด ตัวอย่างต่อไปนี้แสดงให้เห็นถึงการนำแบบจำลองของแบล็คโพลล์ มาปฏิบัติโดยการใช้ตารางที่อยู่ในหนังสือตำราทางการเงิน ขั้นตอนการปฏิบัติมีดังต่อไปนี้

แบบจำลองดังกล่าวกำหนดให้ต้องคำนวณจำนวนสองจำนวนก่อนเพื่อใช้อ้างอิงกับตารางการวัดมูลค่าสิทธิเลือกซื้อหรือขาย

ก) จำนวนแรกคือ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสัดส่วนการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่ระบุไว้ในสิทธิเลือกซื้อหรือขายคุณกับรากที่สองของจำนวนเวลาจนกว่าสิทธิเลือกจะครบกำหนด

จำนวนนี้สัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นในทางบวกหรือทางลบของราคาสินทรัพย์ที่ระบุไว้ในสิทธิเลือกซื้อหรือขาย ในกรณีนี้ สินทรัพย์ดังกล่าวคือหุ้นของกิจการที่ออกหุ้นกู้ ความผันผวนของผลตอบแทนจากสินทรัพย์ที่ระบุไว้จะประมาณได้จากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลตอบแทนนั้น ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานยิ่งสูงขึ้นเท่าไรมูลค่ายุติธรรมของสิทธิเลือกซื้อหรือขายจะยิ่งสูงขึ้นเท่านั้น ตัวอย่างนี้สมมติให้ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลตอบแทนของหุ้นสามัญเป็น 30% ต่อปี จำนวนเวลาจนกระทั่งครบกำหนดที่จะแปลงสภาพคือ 3 ปี ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสัดส่วนการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรมของหุ้นคุณกับรากที่สองของจำนวนเวลาจนกระทั่งครบกำหนดของสิทธิเลือกคือ

$$0.3 \times \sqrt{3} = 0.5196$$

- ข) จำนวนที่สองคือ สัดส่วนระหว่างมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่ระบุไว้ในสิทธิเลือกซื้อหรือขาย กับมูลค่าปัจจุบันของราคาตามสิทธิ

จำนวนนี้แสดงความเกี่ยวพันระหว่างมูลค่าปัจจุบันของสินทรัพย์ที่ระบุไว้กับต้นทุนที่ผู้ถือสิทธิจะเสียไปในการได้สินทรัพย์มาและสัมพันธ์กับมูลค่าตามสิทธิของสิทธิเลือกซื้อหรือขายจำนวนที่คำนวณได้ยิ่งสูงขึ้นเท่าไรมูลค่ายุติธรรมของสิทธิเลือกซื้อจะยิ่งสูงขึ้นเท่านั้นตามตัวอย่างนี้ ราคาตลาดของหุ้น ณ วันที่ออกหุ้นกู้คือ 3 บาท มูลค่าปัจจุบันของเงินปันผลที่คาดว่าจะผู้ถือหุ้นจะต้องจ่ายตลอดอายุของสิทธิเลือกต้องนำมาหักจากราคาตลาดเนื่องจากการจ่ายเงินปันผลจะทำให้มูลค่ายุติธรรมของหุ้นลดลงและทำให้มูลค่ายุติธรรมของสิทธิเลือกลดลง มูลค่ายุติธรรมของเงินปันผลต่อหุ้นจำนวน 0.14 ที่จ่ายทุกวันสิ้นงวดของแต่ละปีคิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยที่ปราศจากความเสี่ยงที่ 5% คือ 0.3813 ดังนั้น มูลค่าปัจจุบันของสินทรัพย์ที่ระบุไว้คือ

$$3 - 0.3813 = 2.6187 \text{ บาทต่อหุ้น}$$

ราคาตามสิทธิคือ 4 บาทต่อหุ้น คิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยที่ปราศจากความเสี่ยงที่ 5% ตลอดระยะเวลา 3 ปี โดยสมมติว่าหุ้นกู่จะมีการแปลงสภาพเมื่อครบกำหนด มูลค่ายุติธรรมของราคาตามสิทธิคือ 3.4554 ดังนั้น อัตราส่วนตามที่ระบุในข้อ ข กำหนดได้ดังนี้

$$2.6187/3.4554 = 0.7579$$

สิทธิเลือกที่จะแปลงสภาพหุ้นกู่เป็นสิทธิเลือกซื้อชนิดหนึ่ง ตารางการวัดค่าของสิทธิเลือกซื้อชี้ให้เห็นว่า จำนวนสองจำนวนที่คำนวณไว้ข้างต้นคือ 0.5196 และ 0.7579 ทำให้มูลค่ายุติธรรมของสิทธิเลือกประมาณเท่ากับ 11.05% ของมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่ระบุไว้

ดังนั้น การวัดมูลค่าของสิทธิเลือกที่จะแปลงสภาพจึงคำนวณได้ดังนี้

$$0.1105 \times 2.6187 \text{ ต่อหุ้น} \times 250 \text{ หุ้นต่อ 1 หุ้นกู่} \times 2,000 \text{ หุ้นกู่} = 144,683 \text{ บาท}$$

มูลค่ายุติธรรมขององค์ประกอบที่เป็นหนี้สินของเครื่องมือทางการเงินแบบผสมที่กล่าวข้างต้นซึ่งกำหนดโดยใช้วิธีมูลค่าปัจจุบันบวกด้วยมูลค่ายุติธรรมของสิทธิเลือกที่คำนวณโดยใช้แบบจำลองของแบล็คโพลล์ ไม่เท่ากับจำนวนเงิน 2,000,000 บาท ที่ได้จากการจำหน่ายหุ้นกู่แปลงสภาพ ($1,848,122 + 144,683 = 1,992,805$) จำนวนที่แตกต่างกันสามารถนำมาปันส่วนโดยใช้มูลค่ายุติธรรมขององค์ประกอบทั้งสองทำให้มูลค่ายุติธรรมของหนี้สินเป็น 1,854,794 บาท และมูลค่ายุติธรรมของสิทธิเป็น 145,206 บาท

ค) การหักกลบสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงิน

- 23 มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ไม่ได้กำหนดวิธีปฏิบัติสำหรับเครื่องมือทางการเงินสังเคราะห์ไว้โดยเฉพาะ (ดูย่อหน้าที่ 54) เครื่องมือทางการเงินสังเคราะห์เป็นกลุ่มของเครื่องมือทางการเงินหลายชนิดที่กิจการถือไว้ประกอบกันเพื่อทำให้มีลักษณะประหนึ่งว่าเป็นเครื่องมือทางการเงินชนิดใหม่

ตัวอย่างเช่น เงินกู้ระยะยาวที่มีอัตราดอกเบี้ยลอยตัวประกอบด้วยสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยลอยตัวเป็นอัตราดอกเบี้ยคงที่เป็นการสังเคราะห์เครื่องมือทางการเงินขึ้นใหม่ให้เหมือนกับหุ้นกู้ระยะยาวที่มีอัตราดอกเบี้ยคงที่ องค์ประกอบแต่ละส่วนของเครื่องมือทางการเงินสังเคราะห์นั้นแยกจากกันแสดงให้เห็นว่าสิทธิหรือภาระผูกพันตามกฎหมายหรือตามเงื่อนไขในสัญญาและแต่ละองค์ประกอบอาจโอนหรือจ่ายชำระแยกจากกัน ทำให้องค์ประกอบแต่ละส่วนอาจมีความเสี่ยงที่แตกต่างกัน ดังนั้น เมื่อเครื่องมือทางการเงินแบบสังเคราะห์มีองค์ประกอบหนึ่งเป็นสินทรัพย์และอีกองค์ประกอบหนึ่งเป็นหนี้สินขององค์ประกอบทั้งสองต้องไม่นำมาหักกลบกันและต้องไม่แสดงในงบแสดงฐานะการเงินด้วยจำนวนสุทธิ เว้นแต่จะเป็นไปตามเงื่อนไขทุกข้อของการหักกลบตามที่กำหนดไว้ในย่อหน้าที่ 35 ของมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ ซึ่งตามปกติมักจะไม่มีเกิดขึ้น กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับเงื่อนไขและข้อตกลงที่สำคัญของเครื่องมือทางการเงินแต่ละรายการที่ประกอบขึ้นเป็นเครื่องมือทางการเงินสังเคราะห์โดยไม่ต้องคำนึงว่าเครื่องมือทางการเงินสังเคราะห์นั้นมีอยู่ อย่างไรก็ตาม กิจการอาจให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประกอบเหล่านั้น (ดูย่อหน้าที่ 54 ของมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้)

ง) การเปิดเผยข้อมูล

24 ย่อหน้าที่ 56 ของมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ได้ให้ตัวอย่างของรายการที่กิจการควรเปิดเผยข้อมูลในนโยบายการบัญชีเมื่อรายการนั้นมีสาระสำคัญ เนื่องจากรายการดังกล่าวมีการปฏิบัติทางบัญชีมากกว่าหนึ่งอย่างขึ้นไป คำอธิบายต่อไปนี้เป็นการอธิบายเพิ่มเติมย่อหน้าที่ 56 เพื่อให้เห็นถึงสถานการณ์ที่กิจการควรเปิดเผยถึงนโยบายการบัญชีที่เกี่ยวข้อง

24.1 กิจการอาจได้มาหรือออกเครื่องมือทางการเงินที่คู่สัญญาแต่ละฝ่ายไม่ต้องปฏิบัติตามภาระผูกพันทั้งหมดหรือบางส่วน เครื่องมือทางการเงินนี้อาจเกี่ยวข้องกับการแลกเปลี่ยนซึ่งขึ้นอยู่กับเหตุการณ์ในอนาคต ตัวอย่างเช่น สิทธิหรือภาระผูกพันที่จะแลกเปลี่ยนภายใต้สัญญาล่วงหน้า จะไม่ทำให้เกิดรายการบัญชีเกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงินที่ระบุไว้หรือที่จะแลกเปลี่ยนกันจนกระทั่งสัญญาล่วงหน้านั้นครบกำหนด แต่จะทำให้เกิดสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินจากสิทธิและภาระผูกพันตามสัญญาในทำนองเดียวกัน การค้าประกันทางการเงินไม่ทำให้ผู้ค้าประกันต้องมีภาระผูกพันต่อหนี้สินที่มีการค้าประกันจนกระทั่งการผิณฑ์ชำระหนี้เกิดขึ้น อย่างไรก็ตาม การค้าประกันถือเป็นหนี้สินทางการเงินของผู้ค้าประกันเนื่องจากผู้ค้าประกันมีภาระผูกพันตามสัญญาที่จะแลกเปลี่ยนเครื่องมือทางการเงินหนึ่ง (ตามปกติคือเงินสด) กับเครื่องมือทางการเงินอีกรายการหนึ่ง (เงินที่จะได้รับจากลูกหนี้ที่ผิดสัญญา) ซึ่งอาจทำให้ผู้ค้าประกันต้องเสียประโยชน์

24.2 กิจการอาจมีรายการบัญชีซึ่งตามรูปแบบเป็นการได้มาหรือจำหน่ายเครื่องมือทางการเงินโดยตรง แต่ไม่มีการโอนส่วนได้เสียเชิงเศรษฐกิจของเครื่องมือทางการเงินนั้นเกิดขึ้น ตัวอย่างของกรณีดังกล่าวคือ การซื้อโดยมีสัญญาขายคืนหรือการขายโดยมีสัญญาซื้อคืน ในทางกลับกัน กิจการอาจได้มาหรือแลกเปลี่ยนส่วนได้เสียเชิงเศรษฐกิจของเครื่องมือทางการเงินกับคู่สัญญา

- อีกฝ่ายหนึ่งโดยใช้รายการบัญชีซึ่งตามรูปแบบแล้วไม่เกี่ยวข้องกับการได้มาหรือจำหน่าย หลักฐานแสดงสิทธิตามกฎหมาย ตัวอย่างเช่น ในการกู้ยืมแบบไม่มีสิทธิไต่เบี่ย กิจการอาจวาง ลูกหนี้เป็นประกันและสัญญาว่าจะนำเงินที่เก็บได้จากลูกหนี้ดังกล่าวไปจ่ายชำระหนี้
- 24.3 กิจการอาจมีรายการบัญชีที่เกี่ยวกับรายการโอนสินทรัพย์ที่เป็นการโอนเพียงบางส่วนหรือเป็นการโอนที่ไม่เสร็จสมบูรณ์ ตัวอย่างเช่น ในการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ กิจการได้มา หรือโอนประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตบางส่วนที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือทางการเงินให้กับ อีกฝ่ายหนึ่งโดยไม่โอนไปให้ทั้งหมด
- 24.4 กิจการอาจตั้งใจหรืออาจถูกกำหนดให้นำเครื่องมือทางการเงินตั้งแต่หนึ่งรายการขึ้นไปมา เชื่อมโยงกันให้เป็นสินทรัพย์ชนิดใหม่ ตัวอย่างเช่น การจัดตั้งกองทุนรวม การให้กู้โดยมี หลักประกันแต่ไม่มีสิทธิไต่เบี่ย และการชำระหนี้โดยปริยายซึ่งเป็นการที่กิจการจัดตั้ง นิติบุคคลเฉพาะกิจให้ดูแลสินทรัพย์ทางการเงินซึ่งได้โอนออกจากกิจการเพื่อนำสินทรัพย์ ทางการเงินนั้นไปชำระภาระผูกพันแม้ว่าในขณะที่นั้นเจ้าหนี้ยังไม่ได้รับการชำระหนี้
- 24.5 กิจการอาจใช้วิธีบริหารความเสี่ยงที่ต่างกันเพื่อลดผลเสียหายที่อาจเกิดจากความเสียหาย ทางการเงิน วิธีบริหารความเสี่ยงเหล่านี้รวมถึงการป้องกันความเสี่ยง การแลกเปลี่ยนอัตรา ดอกเบี้ยลอยตัวเป็นอัตราดอกเบี้ยคงที่หรืออัตราดอกเบี้ยคงที่เป็นอัตราดอกเบี้ยลอยตัว การกระจายความเสี่ยง การรวมความเสี่ยง การค้าประกัน และการประกันภัยในรูปแบบต่าง ๆ วิธีบริหารความเสี่ยงดังกล่าวทำให้กิจการลดผลเสียหายที่อาจเกิดจากความเสียหายทางการเงิน ที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือทางการเงินอย่างน้อยหนึ่งอย่างและการยอมรับผลเสียหายเพิ่มเติม เฉพาะส่วนที่มีความเสี่ยงเหลืออยู่
- 24.6 กิจการอาจนำเครื่องมือทางการเงินตั้งแต่สองรายการมาประกอบกันเพื่อทำให้เกิดเครื่องมือ ทางการเงินสังเคราะห์หรือเครื่องมือทางการเงินอื่นที่มีลักษณะนอกเหนือจากที่อธิบายไว้ใน ภาคผนวก ก ย่อหน้าที่ 24.4 และ 24.5
- 24.7 กิจการอาจได้มาหรือออกเครื่องมือทางการเงินเพื่อแลกเปลี่ยนกับสิ่งตอบแทนที่มีจำนวนไม่ แน่นนอน การแลกเปลี่ยนนี้อาจเป็นการแลกเปลี่ยนกับสิ่งตอบแทนที่ไม่ใช่เงินสดหรือ การแลกเปลี่ยนกับสิ่งตอบแทนหลายรายการ
- 24.8 กิจการอาจได้มาหรือออกหุ้นกู้ ตัวเงิน หรือเครื่องมือทางการเงินที่เป็นตัวเงินซึ่งระบุจำนวนเงิน หรืออัตราดอกเบี้ยที่แตกต่างจากอัตราดอกเบี้ยในตลาดที่เป็นอยู่ ณ วันที่ได้มาหรือวันที่ออก เครื่องมือทางการเงินนั้น เครื่องมือทางการเงินดังกล่าวรวมถึง หุ้นกู้ชนิดไม่ระบุอัตราดอกเบี้ย และ เงินให้กู้ที่กำหนดอัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าความเป็นจริงเพื่อแลกเปลี่ยนกับสิ่งตอบแทนที่ไม่ใช่เงิน สด เช่น เงินให้กู้แก่ลูกจ้างซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยต่ำ
- 25 ย่อหน้าที่ 57 ของมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ได้กำหนดถึงข้อมูลต่างๆ ที่กิจการต้องนำมาเปิดเผยใน นโยบายการบัญชี หากข้อมูลนั้นมีความสำคัญและกระทบต่อการวัดมูลค่าด้วยราคาทุนในกรณีที่ กิจการมีความไม่แน่นอนในการเรียกเก็บสินทรัพย์ทางการเงินที่เป็นตัวเงินหรือในกรณีที่มูลค่า ยุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงินลดลงต่ำกว่าราคาตามบัญชีเนื่องจากสาเหตุอื่นกิจการต้องระบุถึง นโยบายเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

- 25.1 กิจการจะลดราคาตามบัญชีของสินทรัพย์ลงเมื่อใด
- 25.2 จำนวนที่นำมาลดราคาตามบัญชี
- 25.3 การรับรู้รายได้จากสินทรัพย์นั้น
- 25.4 การลดลงของราคาตามบัญชีจะสามารถกลับบัญชีในอนาคตได้หรือไม่หากสถานการณ์เปลี่ยนแปลงไป